

Valsts kase

Valsts kases 2016. gada publiskais pārskats

Saturs

<i>Pārskatā lietotie saīsinājumi</i>	3	2.5. Valsts vārdā sniegtie galvojumi	21	4.3. Sertifikācijas iestādes funkcijas 2014.-2020.gada plānošanas periodā	28
Valsts kases pārvaldnieka ziņojums	4	2.6. Valsts kases darbības stratēģijā noteikto darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji valsts parāda vadībā	21	4.4. Maksājumu iestādes funkcijas Latvijas un Šveices sadarbības programmas ietvaros	29
Valsts kases darbības stratēģija	5	2.7. Novērtējums par Valsts kases darbības stratēģijas 2014.-2016.gadam ieviešanu valsts parāda vadībā	22	4.5. Sertifikācijas iestādes funkcijas Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumentam un Norvēģijas finanšu instrumentam	29
Valsts kases juridiskais statuss, struktūra	6			4.6. Valsts kases darbības stratēģijā noteikto darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācijā	30
Valsts kases darbība 2016.gadā	8			4.7. Novērtējums par Valsts kases darbības stratēģijas 2014.-2016.gadam ieviešanu ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācijā	30
1. Valsts budžeta izpilde	8	3. Naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadība	23	5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība	32
1.1. Darbības principi un attīstības virzieni	8	3.1. Darbības principi un attīstības virzieni	23	5.1. Valsts kases finansējums un tā izlietojums	32
1.2. 2016.gada valsts budžeta izpildes organizācija	8	3.2. Naudas līdzekļu vadība	23	5.2. Personāls un personāla vadība	44
1.3. Valsts kases pakalpojumu un informācijas sistēmu attīstība	9	3.3. Valsts aizdevumu vadība	24	5.3. Kvalitātes, risku un informācijas drošības pārvaldība	45
1.4. Valsts kases darbības stratēģijā noteikto darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji valsts budžeta izpildē	11	3.4. Valsts kases darbības stratēģijā noteikto darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadībā	25	5.4. Iekšējās kontroles sistēma	46
1.5. Novērtējums par Valsts kases darbības stratēģijas 2014.-2016.gadam ieviešanu valsts budžeta izpildē	12	3.5. Novērtējums par Valsts kases darbības stratēģijas 2014.-2016.gadam ieviešanu naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadībā	26		
2. Valsts parāda vadība	14	4. ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācija	27	Komunikācija ar sabiedrību	47
2.1. Darbības principi un attīstības virzieni	14	4.1. Darbības principi un attīstības virzieni	27	Valsts kases 2017.gada attīstības prioritātes	48
2.2. Valsts parāda struktūra, rādītāji un izmaiņas	15	4.2. Sertifikācijas iestādes un maksājumu iestādes funkcijas 2007.-2013. gada plānošanas periodā	27		
2.3. Valsts aizņēmumu vadība	16				
2.4. Valsts parāda portfeļa vadība	20				

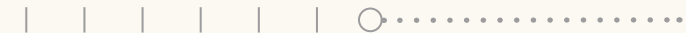
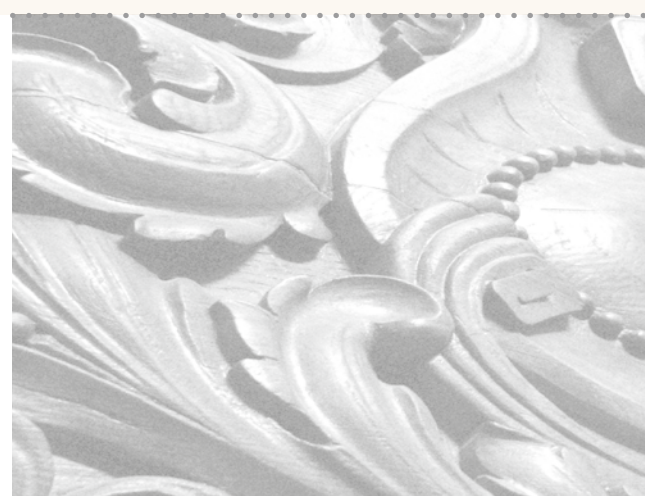

Pārskatā lietotie saīsinājumi

ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
EUROSTAT	Eiropas Savienības Statistikas birojs
IKP	Iekšzemes kopprodukts

Mērvienības

EUR	euro, oficiālā ES naudas vienība
-----	----------------------------------

© Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā obligāta atsauce uz Valsts kasi kā datu avotu.

Publikācijā iekļautie dati turpmākajās publikācijās var tikt precizēti.

Valsts kase neatbild par zaudējumiem, kas radušies publikācijas lietošanas rezultātā.

Šo dokumentu nedrīkst pavairot, izplatīt komerciālos nolūkos vai kā citādi publicēt bez

Valsts kases piekrišanas.

© Dizains: SIA "Dizaina stratēģija"

© Foto: Valts Kleins (portrets)

Valsts kases pārvaldnieka ziņojums

2016.gadā noslēdzās kārtējais Valsts kases darbības stratēģiskais trīs gadu cikls. Stratēģiska valsts prioritātem atbilstoša rīcības plānošana un konsekventi īstenotie pasākumi ir svarīgs faktors, gan izvērtējot paveikto, gan plānojot nākamā perioda stratēģiskos mērķus un uzdevumus Valsts kases pārvaldībā esošajās jomās.

Kopš 2015.gada situāciju finanšu tirgū un līdz ar to arī Valsts kases darbību valsts parāda un naudas līdzekļu vadības jomā būtiski ietekmē Eiropas Centrālās bankas monetārā politika Eiropas ekonomikas izaugsmes stimulēšanai, nosakot negatīvas īstermiņa noguldījumu likmes un īstenojot valsts sektora vērtspapīru iegādes programmu. Eiropas Centrālās bankas īstenotie pasākumi veicināja eiro bāzes likmju kritumu līdz vēsturiski zemākajiem līmeņiem, kā arī Latvijas un atsevišķu citu eirozonas valstu kredītriska uzņemuma izteiktu samazināšanos, bet naudas līdzekļu izvietošanas iespējas īstermiņā (t.sk. kontu atlikumos) ar pozitīvu ienesīgumu kļuva ļoti ierobežotas, vienlaikus pastāvot īstermiņa un vidēja termiņa aizņemšanās iespējām ar negatīvu procentu likmi.

Šajā unikālajā situācijā starptautiskajos finanšu tirgos veikto aizņēmumu laika izvēli 2016.gadā noteica politisko notikumu kalendārs: Lielbritānijas referendums par izstāšanos no Eiropas Savienības jūnijā un ASV prezidenta vēlēšanas novembrī. Lai izvairītos no būtiskām svārstībām un nenoteiktības finanšu tirgos pirms un pēc šiem notikumiem, 2016.gadā plānotais aizņemšanās apjoms 1,3 mljrd. *euro* apmērā tika sadalīts divās vienādās daļās, garāka termiņa (20 gadu) obligāciju emisiju veicot maijā un 10 gadu obligācijas emitējot oktobrī. Aktīvie komunikācijas pasākumi ar valsts vērtspapīru investoriem, kā arī stabilais "A" reitinga grupas valsts kredītreitings piesaistīja arvien vairāk investoru, kuri iegulda attīstīto valstu obligācijās ar zemākiem likmju līmeņiem, tādējādi abās emisijās sekmējot zemāko aizņemšanās procentu likmju fiksēšanu Centrālās un Austrumeiropas valstu vidū attiecīgajam vērtspapīru termiņam 2016.gadā.

Arī visās 2016.gadā organizētajās valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru izsolēs augstais pieprasījums un investoru konkurence nodrošināja resursu piesaisti ar finansiāli izdevīgiem nosacījumiem, fiksējot vēsturiski zemākās procentu likmes un pirmo reizi arī negatīvas vidējās svērtās likmes obligācijām. Vairāku mēnešu garumā ar papildu laidieniem izveidota līdz šim lielākā iekšējā aizņēmuma vērtspapīru vienas sērijas programma – trīs gadu obligācijas vairāk nekā 200 milj. *euro* apmērā.

Orientējoties uz efektīvu valsts aizdevumu izsniegšanu un apkalpošanu, nodrošināts finansējums nozīmīgu publiskās infrastruktūras un sociālo projektu realizācijai, tādējādi sekmējot savlaicīgu ES fondu finansējuma pieejamību un veicinot tautsaimniecības attīstību. Pašvaldības 2016.gadā finanšu resursus aizdevuma veidā 100% apmērā piesaistīja no Valsts kases, kas apliecina Valsts kases spēju nodrošināt finansiāli izdevīgus nosacījumus un kvalitatīvu pakalpojumu, nesadārdzinot projektu kopējās izmaksas.

Kvalitatīvai pakalpojumu sniegšanai un to pieejamībai tehnoloģiski augstā līmenī, 2016.gadā turpināti ieguldījumi Valsts kases pakalpojumus atbalstošajās informācijas sistēmās: veikti pasākumi sistēmu darbības stabilizēšanai, drošībai un darbības nepārtrauktībai. Finanšu informācijas datu apmaiņa realizēta atbilstoši ISO 20022 standartam. Sniedzot elektroniskos pakalpojumus, ir panākts ievērojami efektīvāks valsts budžeta izpildes process – standartizētas budžeta izpildes procedūras, samazināts birokrātiskais slogs klientiem un iedzīvotājiem, radīti priekšnosacījumi informācijas atkalizmantošanai.

Finanšu pārskatu atbilstībai starptautisko publiskā sektora grāmatvedības standartu pamatnostādņiem un detalizētai grāmatvedības uzskaites un informācijas atklāšanas prasību noteikšanai publiskajā sektorā turpināta jaunās politikas iniciatīvas (2015.–2018.gads) „Finanšu uzskaites procesu standartizācijas valsts un pašvaldību iestādēs nodrošināšana” ieviešana. Līdzšinējā Latvijas atbilstība standartiem sākotnēji novērtēta kā vidēja, pabeidzot jaunās politikas iniciatīvas ieviešanu, plānots sasniegt augsta līmeņa atbilstību. Realizējot pasākumu, investori un starptautiskās reitingu aģentūras saņēms informāciju (pārskatus) par valsts finanšu stāvokli, kas atbilst labākajai starptautiskajai praksei un ir salīdzināma starptautiskajiem, un tas ir priekšdarbs Eiropas publiskā sektora grāmatvedības standartu ieviešanai. 2016.gadā realizēts otrais politikas iniciatīvas posms – izstrādātas 29 vadlīnijas, kuru prasības tiks adaptētas Ministru kabineta noteikumos par grāmatvedības uzskaiti un pārskatu sagatavošanu publiskajā sektorā. Normatīvajos aktos atbilstoši standartiem tiks noteiktas arī normas uzkrāšanas principa ieviešanai nodokļu uzskaitē.

Nodrošināta Eiropas Savienības fondu jaunā 2014.–2020.gada plānošanas perioda izdevumu sertificēšana un Eiropas Savienības fondu 2007.–2013.gada plānošanas perioda slēgšana. Eiropas Savienības fondu 2007.–2013.gada plānošanas periods Latvijai ir pirmais pieredzētais pilnais septiņu gadu periods, kas līdz ar Finanšu ministrijas un Valsts kases sagatavoto noslēguma dokumentu iesniegšanu Eiropas Komisijā oficiāli slēgts 2017.gada 31.martā, sniedzot ievērojamu ieguldījumu valsts tautsaimniecības attīstībā un sabiedrības labklājības celšanā. Revīzijas iestāde atzinusi, ka Valsts kases sagatavotās noslēguma izdevumu deklarācijas sniedz patiesu priekšstatu par veiktajiem izdevumiem programmas ietvaros, izdevumi ir veikti likumīgi un pareizi, apliecinot valsti izveidotās Eiropas Savienības fondu vadības un kontroles sistēmas atbilstību un efektivitāti.

2016.gadā izpētot grāmatvedības uzskaites procesa centralizācijas iespējas, sagatavots centrālo valsts iestāžu grāmatvedības uzskaites efektivizācijas modelis, kuru 2016.gada 25.oktobrī atbalstīja Ministru kabinets. Uzsāktais projekts paredz centrālo valsts iestāžu grāmatvedības uzskaites funkcijas pakāpenisku centralizāciju un nodošanu Valsts kasei.

Valsts kases 2016.gadā paveikto atzinīgi novērtējuši ārējie auditori – 2017.gada februārī Valsts kases kvalitātes vadības un informācijas drošības pārvaldības sistēmas auditētas vienas integrētās vadības sistēmas ietvaros, un īpaši atzinīgi novērtēta to integritāte un labā pārvaldība. Pirmo reizi vērtēts un sekmīgi sertificēts atbilstoši starptautiski atzītām kvalitātes un informācijas drošības prasībām arī Valsts kases sniegtais grāmatvedības uzskaites pakalpojums. Valsts kases vadība izsaka pateicību ikvienam darbiniekam par profesionalitāti, izpratni un ieinteresētību iestādes procesu nodrošināšanā un attīstīšanā, kas ir garants stratēģisko mērķu sasniegšanai un kvalitatīvai uzdevumu izpildei ikdienā.

Kaspars Āboliņš

Valsts kases pārvaldnieks

Rīgā 2017.gada 2.maijā

Valsts kases darbības stratēģija

Valsts kases stratēģiskais virsmērķis – būt dinamiskai un mūsdienīgai, uz sniegto pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanu orientētai iestādei, kas saskaņā ar labāko finanšu vadības praksi efektīvi un droši vada un uzrauga valsts finanšu vadības procesus atbilstoši valsts un tās iedzīvotāju interesēm.

Valsts kases darbības virzieni:

- 1) valsts budžeta izpilde, kas orientēta uz efektīvu un saimniecisku budžeta izpildes procesa nodrošināšanu un Valsts kases sniegto pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanu atbilstoši labākajai finanšu vadības praksei;
- 2) valsts parāda vadība, nodrošinot finanšu resursus finansēšanas nepieciešamības segšanai ar izdevīgākiem nosacījumiem, ierobežojot finanšu riskus un ņemot vērā Latvijas valsts makroekonomikas attīstību un finanšu tirgus integrāciju kopējā eirozonas finanšu tirgū, kā arī nodrošinot valsts vārdā sniegto galvojumu procesa īstenošanu;
- 3) naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadība, nodrošinot finansiāli efektīvu un drošu naudas līdzekļu vadību, ierobežojot un uzraugot finanšu riskus, savlaicīgi un pilnā apmērā nodrošinot naudas līdzekļu pieejamību valsts finansiālo saistību izpildei, kā arī nodrošinot valsts interesēm atbilstošu valsts aizdevumu procesa īstenošanu;

- 4) ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācija, organizējot un standartizējot maksājumu iestādes un sertifikācijas iestādes funkciju izpildi tā, lai nodrošinātu piešķirējinstāciju un Latvijas Republikas normatīvajos aktos iekļauto prasību ievērošanu, savlaicīgu līdzekļu saņemšanu no piešķirējinstācijām un minimizētu pieļaujamo risku neatbilstoši veikto izdevumu iekļaušanai izdevumu deklarācijās un pārskatos.

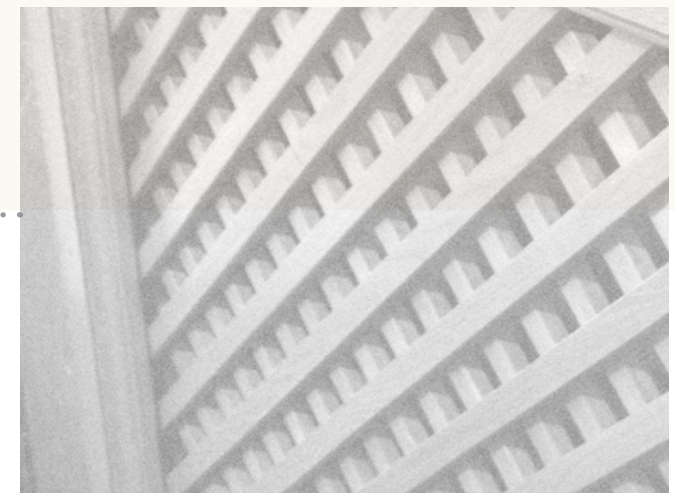
Valsts kase stratēģisko mērķu sasniegšanā ievēro vienotus iestādes darbības principus:

- 1) kvalitātes un risku vadībā;
- 2) personāla vadībā;
- 3) iekšējās kontroles sistēmā;
- 4) informāciju tehnoloģiju pielietošanā un informācijas drošībā;
- 5) likumības, tiesiskās kārtības un labas pārvaldības nodrošināšanā;
- 6) iestādes administratīvajā pārvaldībā;
- 7) iestādes komunikācijā.

Stratēģijas galvenās prioritātes ir:

- 1) cilvēkresursu kapitāla efektīva vadība, veicinot visu līmeņu darbinieku attīstību un iesaistīšanu Valsts kases mērķu sasniegšanā;
- 2) Valsts kases sniegto pakalpojumu pieejamības augstā, attīstības tendencēm atbilstošā informācijas tehnoloģiju līmenī nodrošināšana, izmantojot to sniegtās resursu optimizācijas iespējas;
- 3) valsts finanšu vadības procesu efektīva, ekonomiska, operatīva un droša vadība un uzraudzība atbilstoši valsts un tās iedzīvotāju interesēm.

2016.gads noslēdz Valsts kases darbības stratēģijas 2014.–2016.gadam darbības ciklu, tādēļ šajā pārskatā sniegts stratēģijas ieviešanas novērtējums.

Valsts kases juridiskais statuss, struktūra

Valsts kase ir Finanšu ministrijas pakļautībā esoša tiesās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir efektīva valsts pārvaldes funkciju īstenošana valsts finanšu vadības jomā.

Valsts kases darbu vada pārvaldnieks. Pārvaldnieku ieceļ un atbrīvo no amata finanšu ministrs.

Valsts kasei ir šādas funkcijas:

- 1) valsts budžeta izpildes un finanšu uzskaites organizēšana;
- 2) asignējumu piešķiršana un maksājumu veikšana no valsts budžeta ieņēmumiem;
- 3) valsts parāda vadība;
- 4) normatīvajos aktos noteikto ES politiku instrumentu, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta maksājumu iestādes un sertifikācijas iestādes funkcijas un nacionālās atbildīgās amatpersonas uzdotās nacionālā fonda funkcijas;
- 5) citas normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Valsts kases juridisko statusu, funkcijas, uzdevumus, kompetenci un tiesības nosaka Ministru kabineta 2004.gada 3.augusta noteikumi Nr.677 "Valsts kases nolikums".

Valsts kases struktūru, darba organizāciju nosaka Valsts kases reglaments (2015.gada 6.februārī izdots jauns Valsts kases reglaments).

Lai maksimāli ierobežotu finanšu riskus, Valsts kases struktūra ir izveidota pēc funkciju nodalīšanas principa (atbilstoši labākajai praksei finanšu institūcijās un Eiropas parāda vadības birojos):

- 1) klientu apkalpošana un finanšu darījumi;
- 2) finanšu risku vadība;
- 3) norēķini, uzskaitē un pārskati.

Vienota lēmuma pieņemšanai 2016.gadā darbu turpināja šādas komitejas:

Audita komiteja – lai veicinātu efektīvu iekšējā audita funkcijas īstenošanu Valsts kasē un Valsts kases izveidotās iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanu, lai nodrošinātu Valsts kases stratēģisko mērķu sasniegšanu, resursu aizsardzību, efektīvu kontroles pasākumu izveidošanu un uzturēšanu.

Informācijas sistēmu izmaiņu vadības komiteja – lai nodrošinātu koordinētu Valsts kases informācijas sistēmu izmaiņu vadību.

Kreditkomiteja – lai veicinātu Valsts kases sadarbības partneru kredītriska vadību, koordinētu Valsts kases struktūrvienību darbību.

Krīzes pārvaldības komiteja – lai nodrošinātu Valsts kases darbības nepārtrauktību, efektīvu rīcības un resursu koordināciju Valsts kases darbības krīzes situācijā,

Valsts kases funkciju izpildi un darbības atjaunošanu iespējami ātrākā laikā, vienlaicīgi novēršot negatīva tēla veidošanās risku.

Kvalitātes un risku vadības komiteja – lai nodrošinātu Valsts kases stratēģisko mērķu sasniegšanu, nepārtrauktu iestādes darbības pilnveidošanu un pakalpojumu atbilstību valsts un tās iedzīvotāju interesēm un klientu vajadzībām, īstenojot efektīvu kvalitātes, risku un informācijas drošības vadību.

Parāda vadības komiteja – lai veicinātu efektīvu darbu un lēmumu pieņemšanu valsts parāda vadības jomā.

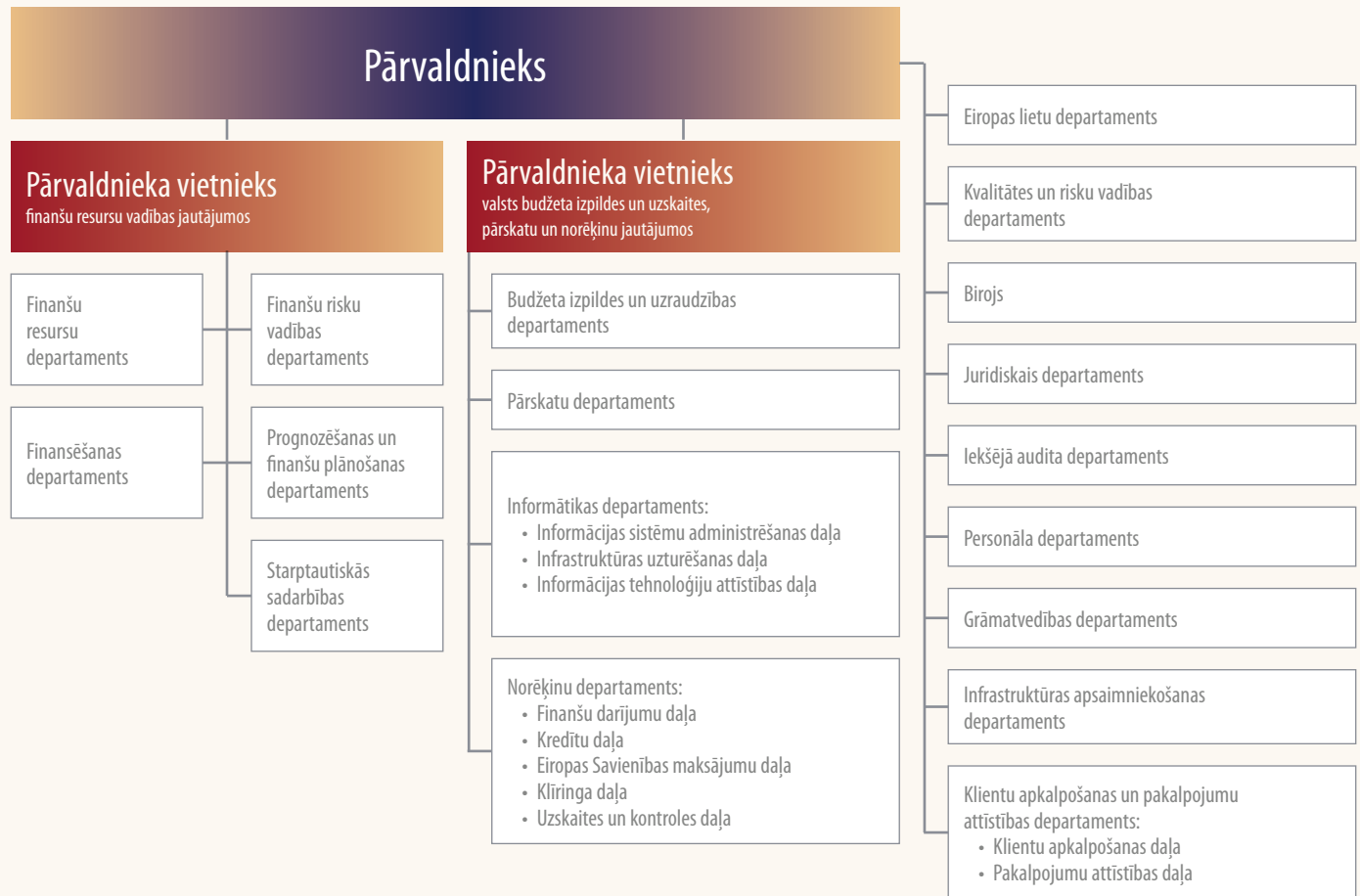
Resursu likviditātes komiteja – lai veicinātu efektīvu un drošu naudas līdzekļu vadību saskaņā ar Valsts kases naudas līdzekļu vadības stratēģiju.

Vadības komiteja – lai nodrošinātu efektīvu Valsts kases personāla un finanšu resursu vadību Valsts kases darbības stratēģijā noteikto mērķu īstenošanai.

Valsts budžeta grāmatvedības uzskaites komiteja – lai organizētu Valsts kases Valsts budžeta finanšu uzskaites grāmatvedības politikas izpildi, aktualizēšanu un nodrošinātu efektīvu grāmatvedības uzskaites politikas izmaiņu vadību.

Valsts kases juridiskais statuss, struktūra

Valsts kases struktūras shēma

Valsts kases darbība 2016.gadā

1. Valsts budžeta izpilde

1.1. Darbības principi un attīstības virzieni

Valsts kasei kā Finanšu ministrijas pakļautībā esošai tiešās pārvaldes iestādei saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību ir deleģēts organizēt valsts budžeta izpildi un finanšu uzskaiti, nodrošināt asignējumu piešķiršanu un budžeta iestāžu maksājumu veikšanu gadskārtējā valsts budžeta apropriācijas ietvaros.

Realizējot valsts budžeta izpildi, Valsts kase uztur Vienoto valsts budžeta plānošanas un izpildes informācijas sistēmu, kurā budžeta izpildītājiem atver budžeta kontus, uzskaita valsts budžeta ieņēmumus, pamatojoties uz gadskārtējā valsts budžeta apropriāciju un Valsts kasē reģistrētiem finansēšanas plāniem, piešķir asignējumus un dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem, izmantojot budžeta elektronisko norēķinu sistēmu *eKase* nodrošina Valsts kases klientu maksājumu rīkojumu apstrādi un izpildi, kā arī sniedz informāciju valsts budžeta maksājumu administrējošām institūcijām par iemaksātajiem nodokļiem, nodevām un citiem valsts budžeta ieņēmumiem. Sadarbībā ar bankām, maksājumu pakalpojumu sniedzējām, Valsts kase nodrošina dažādu maksājumu pakalpojumu (maksājumu karšu pieņemšana, skaidras naudas iemaksa un izmaksa, maksājumu kartes komandējumu un saimniecisko izdevumu apmaksai) pieejamību klientiem.

Nodrošinot vienotu valsts finanšu uzskaiti, Valsts kase izstrādā normatīvos aktus par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaiti, nosakot vienotus grāmatvedības uzskaites principus, metodes un vienotu grāmatvedības kontu plānu, kā arī uz Ministru kabineta apstiprinātām finanšu informācijas klasifikācijām balstītu pārskatu sistēmu, kas ļauj iegūt kvalitatīvu informāciju par budžeta izpildi gan pēc naudas plūsmas, gan uzkrāšanas principa. Valsts un pašvaldību budžeta iestāžu sniegto pārskatu apkopošana tiek nodrošināta ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību budžeta pārskatu informācijas sistēmā *ePārskati*, kuru izmanto ne tikai Valsts kase, bet arī Finanšu ministrija, Valsts kontrole, Latvijas Banka, Centrālā statistikas pārvalde un pārējās valsts pārvaldes iestādes.

Valsts kase nodrošina Latvijas Republikas finanšu saistību izpildi, savlaicīgi un pilnā apmērā veicot Latvijas Republikas ikgadējos dalības maksājumus starptautiskajās finanšu organizācijās, kā arī veicot maksājumus to starptautisko finanšu institūciju kapitālā un/vai rezervēs, kur Latvijas Republika ir kapitāldaļu turētāja, nodrošinot uzņemto saistību izpildi.

Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Valsts kase izmaksā kompensācijas rehabilitētajiem pilsoņiem un nodrošina dotācijas no valsts budžeta ieskaitīšanu pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā.

1.2. 2016.gada valsts budžeta izpildes organizācija

1.2.1. Asignējumu piešķiršana un izpilde

2016.gadā valsts budžeta izpildes nodrošināšanai Valsts kase piešķīra asignējumus 8 237,51 milj. *euro* apmērā: 5 816,73 milj. *euro* pamatbudžetam un 2 420,78 milj. *euro* — speciālajam budžetam. Asignējumi piešķirti 184 valsts budžeta iestādēm.

2016.gadā atvērti 1 729 pamatbudžeta izdevumu konti. Salīdzinot ar 2015.gadu, kontu skaits samazinājās par 244 kontiem, kas skaidrojams ar to, ka 2007.–2013.gada ES fondu plānošanas periods tika noslēgts, bet jaunā plānošanas perioda projektu uzsākšana pilnā apmērā vēl nav sākusies, kā arī reorganizāciju rezultātā ir samazinājies valsts budžeta iestāžu skaits. Norēķinu kontu skaits 2016.gadā ir samazinājies par 509 kontiem salīdzinājumā ar 2015.gadu (2016.gadā 8 645 konti). Norēķinu kontu skaita samazinājums skaidrojams ar iepriekšējo plānošanas periodu finansēto projektu vai pasākumu realizēšanas pabeigšanu un atbilstošu kontu slēgšanu.

Grāmatvedības uzskaitē un pārskati

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem Valsts kase sagatavo oficiālos dienas, mēneša, ceturkšņa pārskatus un ikgadējo saimnieciskā gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem (mēneša pārskati pieejami Valsts kases interneta mājaslapā, saimnieciskā gada pārskatu Valsts kases mājaslapā publicē pēc Valsts kontroles atzinuma saņemšanas). Valsts kase nodrošina ministriju, centrālo valsts iestāžu, valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu un pašvaldību konsolidēto gada pārskata publicēšanu Valsts kases interneta mājaslapā.

Valsts kase ikgadējo saimnieciskā gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem sagatavo, konsolidējot ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību iesniegto gada pārskatu informāciju. Saimnieciskā gada pārskata struktūru un apjomu nosaka Likums par budžetu un finanšu vadību un Ministru kabineta noteikumi par saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtību. 2016.gadā sagatavots saimnieciskā gada pārskats par 2015.gada rezultātiem, konsolidējot 13 ministriju, 15 centrālo valsts iestāžu un 119 pašvaldību konsolidētos gada pārskatus.

Valsts kontroles auditētais saimnieciskā gada pārskats ir nozīmīgākais un ticamākais informācijas avots par valsts finansiālo stāvokli pārskata periodā un budžeta izpildes rezultātiem pārskata gadā. Valsts kontroles atzinums apliecina, ka saimnieciskā gada pārskats sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par pārskatos uzrādītās informācijas pilnīgumu un ticamību, kā arī saimnieciskā gada pārskatā ietvertās informācijas kvalitāti, kuras lietotāji ir gan sabiedrība, gūstot informāciju par valsts finanšu politikas rezultātiem, gan Saeima un Latvijas Banka, gan dažādas starptautiskās institūcijas (Eiropas Komisija, EUROSTAT, Starptautiskais Valūtas fonds, starptautiskās kredītreitinga aģentūras) un potenciālie investori, kas, pamatojoties uz saimnieciskā gada pārskatā sniegto informāciju, pieņem lēmumus par ieguldījumiem Latvijas tautsaimniecībā.

Valsts kases darbība 2016.gadā

1. Valsts budžeta izpilde

Lai saimnieciskā gada pārskatā iekļautu vienveidīgu un salīdzināmu informāciju, Valsts kase izstrādā un aktualizē normatīvos aktus, kas reglamentē budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaiti un pārskatu sagatavošanu, kā arī rīko informatīvos seminārus pārskatu sagatavotājiem. 2016.gadā no Valsts kases informatīvo semināru apmeklētājiem saņemts tikai pozitīvs novērtējums par šādu iniciatīvu.

Turpināta jaunā politikas iniciatīva „Latvijas publiskā sektora grāmatvedības vadlīnijas un to piemērošanas rokasgrāmatas izstrāde (2015.–2018.gads)”, kuras realizācija nodrošinās Latvijas publiskā sektora prasību grāmatvedības uzskaites un pārskatu sagatavošanas jomā harmonizēšanu ar Starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības uzskaites standartiem, tādējādi Latvijai iekļaujoties to valstu vidū, kuru finanšu pārskati sagatavoti atbilstoši labākajai starptautiskajai praksei. 2016.gadā realizēts II posma nodevums “Vadlīniju (standartu) izstrāde” šo standartu ieviešanai Latvijas Republikas normatīvajos aktos.

1.3. Valsts kases pakalpojumu un informācijas sistēmu attīstība

Viena no Valsts kases darbības stratēģijā izvirzītajām prioritātēm nosaka Valsts kases sniegto pakalpojumu pieejamību augstā, attīstības tendencēm atbilstošā informācijas tehnoloģiju līmenī nodrošināšanu, izmantojot to sniegtās resursu optimizācijas iespējas, kas atbilst arī valstiski izvirzītajām pamatnostādņēm un ko apliecina valsts mēroga pētījumu par e-pārvaldes efektivitāti rezultāti.

Uzsākts daudzgadu projekts “Valsts kases e-pakalpojumu pieejamības un lietojamības modernizācija” (2016.–2020.gads), kas paredz Valsts kases elektronisko pakalpojumu portāla pilnveidošanu, paaugstinot portāla lietojamību, vizuālo noformējumu un funkcionalitāti, t.sk. ieviešot elektronisku pieteikšanos dažādiem Valsts kases pakalpojumiem un e-pakalpojumiem un nodrošinot integrāciju ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārziņā esošo valsts informācijas sistēmu savietotāja personas identifikācijas risinājumu.

Nodrošināta ar datu salīdzināšanās procesa ar Valsts kases klientiem par konta atlikumu un budžeta izpildi pilnveidošanu saistīto pasākumu izpilde – ieviesti jauni pārskata veidi par naudas līdzekļu atlikumu kontā uz gada beigām un kontu apgrozījuma pārskats klasifikācijas kodu sadalījumā, nodota ekspluatācijā jauna funkcionalitāte pārskata par naudas līdzekļu atlikumu kontā uz gada beigām saskaņošanai un iesniegšanai Valsts kasē.

2016. gadā Valsts kase uzturēja un turpināja attīstīt šādus pakalpojumus un informācijas sistēmas:

Vienotā valsts budžeta plānošanas un izpildes informācijas sistēma

Valsts kases uzturētā Vienotā valsts budžeta plānošanas un izpildes informācijas sistēma nodrošina pilnu valsts budžeta vadības ciklu – no budžeta plānošanas līdz tā izpildei un izpildes uzraudzībai:

- 1) valsts budžeta plānošanas funkcionalitāte nodrošina valsts budžeta un tā grozījumu apstrādi, apkopojot datus no ministrijām un centrālajām valsts iestādēm (šo funkciju realizē Finanšu ministrija);
- 2) valsts budžeta izpildes funkcionalitāte nodrošina Valsts kases un valsts budžeta iestāžu procesu norisi sistēmā, piem., konta veidošanas, asignējumu piešķiršanas un izpildes procesu, valsts budžeta ieņēmumu procesu, dienas, mēneša un gada slēguma procesu, kā arī pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda dotāciju un iedzīvotāju ienākumu nodokļa sadales procesu u.c. (šo funkciju realizē Valsts kase).

Vienotās valsts budžeta plānošanas un izpildes informācijas sistēmas Datu noliktava nodrošina pārskatu veidošanu par budžeta izpildi atbilstoši valsts budžeta struktūrai.

Ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību budžeta pārskatu informācijas sistēma ePārskati

Ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību budžeta pārskatu informācijas sistēma ePārskati paredzēta budžeta iestāžu finanšu un budžeta izpildes pārskatu pārvaldībai. Budžeta iestāžu pārskatu iesniedzēji mēneša, ceturkšņa un gada pārskatus Valsts kasē iesniedz un paraksta elektroniski tiešsaistes režīmā ePārskatu sistēmā, tādējādi nodrošinot abpusēju administratīvo un laika resursu ekonomiju. 2016.gadā sistēmā bija reģistrēti 4162 lietotāji.

Sagatavots izvērtējums e-pakalpojuma ePārskati attīstīšanai un uzsākta tā realizācija, lai nodrošinātu iespēju un maksimāli automatizētu konsolidētā pārskata sagatavošanas procesu, mazinātu kļūdu risku finanšu pārskatā un tā skaidrojumos, kā arī izvērtēti pasākumi par budžeta finansējuma uzraudzības kvalitātes pilnveidošanu sistēmā.

Pieaudzis to ministriju skaits, kuras budžeta līdzekļu izlietojuma uzraudzības un kontroles procesam izmantotos pārskatus apkopo, izmantojot ePārskatu sistēmu. 2016.gadā Finanšu, Izglītības un zinātnes un Kultūras ministrijai pievienojušās Satiksmes un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

Pilnveidota ePārskatu iestāžu struktūras pieteikumu iesniegšanas kārtība – dokumentu aprīte vairs nenotiek papīra vai elektroniska dokumenta formātā, bet pilnībā ir organizēta, izmantojot ePārskatu sistēmu. Pieteikumi sagatavojami un parakstāmi ePārskatos, kas nodrošina klientiem ērtāku pieteikumu sagatavošanu un ātrāku to apstrādi Valsts kasē.

2016.gadā pirmo reizi nodrošināta ePārskatu sistēmas 2010.gada elektronisko dokumentu nodošana Latvijas Nacionālajam arhīvam valsts glabāšanā, tādējādi nodrošinot ePārskatu sistēmā iesniegto pārskatu saglabāšanu un pieejamību vienuviet, izmantojot mūsdienīgas tehnoloģijas un ietaupot resursus šo datu arhivēšanai un pastāvīgai glabāšanai.

Valsts kases darbība 2016. gadā

1. Valsts budžeta izpilde

Finansēšanas plānu apstrādes informatīvā sistēma *ePlāni*

Ministrijas vai to padotības iestādes *ePlānu* lieto finansēšanas plānu projektu sagatavošanai, apstiprināšanai un iesniegšanai Valsts kasē, uz kā pamata piešķir asignējumus un dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem. 2016. gadā sistēmā reģistrēti 424 lietotāji un apstrādāti 7 122 pamatbudžeta un speciālā budžeta finansēšanas plāni.

Budžeta elektronisko norēķinu sistēma *eKase*

Valsts kase maksājumu pakalpojumu sniegšanu nodrošina elektroniski, izmantojot budžeta elektronisko norēķinu sistēmu *eKase* un tās Tiešsaistes datu apmaiņas moduli. Ar *eKasi* Valsts kase nodrošina klientiem iespēju izpildīt maksājumu rīkojumus, apskatīt maksājumu rīkojumu izpildes rezultātus, kā arī saņemt Valsts kases piedāvāto finanšu informāciju: kontu stāvokli (atlikumu), kontu apgrozījuma izrakstus un kopsavilkumu par ieņēmumiem un izdevumiem vai resursiem izdevumu segšanai. *eKases* Tiešsaistes datu apmaiņas modulis nodrošina automatizētu maksājumu datu (maksājumu statusa pārskats un konta pārskats) informācijas apmaiņu starp Valsts kasi un klientu, kā arī nodrošina maksājumu rīkojumu iesūtīšanu izpildei *eKasē*.

2016. gadā pārtraukta maksājumu datu apmaiņa ar klientiem FiDaViSta ziņojumu formātā, to aizstājot ar ISO 20022 XML ziņojumiem „klients – banka” un „banka – klients” posmā. Tādējādi tiek nodrošināta 2012. gada 14. martā apstiprinātās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr.260/2012 prasību ievērošana.

Budžetā veiktā maksājuma pārbaudes e-pakalpojums

Valsts kase tīmekļa vietnes www.kase.gov.lv sadaļā „Budžetā veiktā maksājuma pārbaude” nodrošina iespēju maksātājiem pārliecināties, vai viņu veiktais maksājums ir saņemts norādītajā valsts budžeta kontā Valsts kasē. 2016. gadā šim e-pakalpojumam bija vairāk nekā 30 000 pieprasījumu (2015. gadā – vairāk nekā 25 000 pieprasījumu).

Valsts kases kontiem piesaistītās kredītkartes

Valsts kase sadarbībā ar AS “Swedbank” nodrošina valsts budžeta iestādēm iespēju veikt maksājumus ar Valsts kases kontiem piesaistītajām kredītkartēm. Kredītkaršu pakalpojums paredzēts darbinieku komandējumu, darba braucienu un saimniecisko izdevumu veikšanai: valsts budžeta iestāžu darbiniekiem nodrošināta iespēja komandējumu laikā veikt bezskaidras naudas norēķinus, ievērojot Likuma par budžetu un finanšu vadību prasību, kas nosaka, ka valsts budžeta līdzekļu izdevumi veicami no Valsts kasē atvērtajiem kontiem.

2016. gadā Valsts kases kontiem piesaistīto kredītkaršu pakalpojumu izmantoja 109 iestādes un tām kopā izsniegta 1071 kredītkarte.

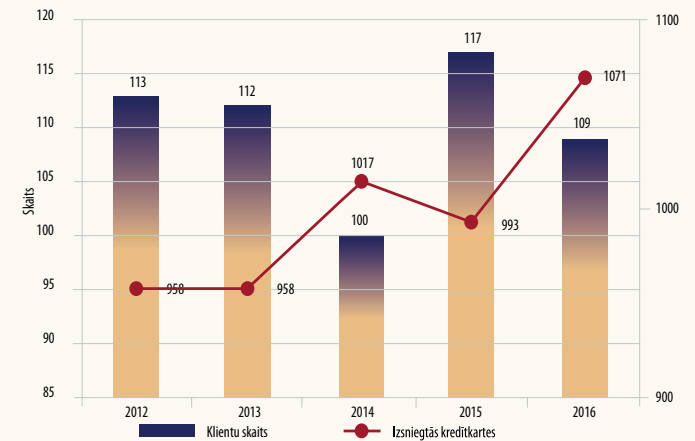
Maksājumu karšu pieņemšana, iekasējot valsts budžeta maksājumus

Valsts kase ar AS “SEB banka” un AS “Citadele banka” starpniecību nodrošina maksājumu karšu pieņemšanas pakalpojumu valsts un pašvaldību iestādēm, nodrošinot iespēju par iestādes sniegtajiem pakalpojumiem norēķināties ar *VISA Electron*, *MasterCard*, *Maestro* vai *American Express* maksājumu kartēm maksājumu karšu pieņemšanas termināli vai citā alternatīvā sistēmā.

2016. gadā Valsts kases nodrošināto pakalpojumu izmantoja 98 Valsts kases klienti, t.sk. 17 pašvaldības. Valsts un pašvaldību iestādēs uzstādītajā 921 maksājumu karšu terminālī ar maksājumu kartēm 2016. gadā veikti 765 242 darījumi par kopējo summu 43 962 971 euro.

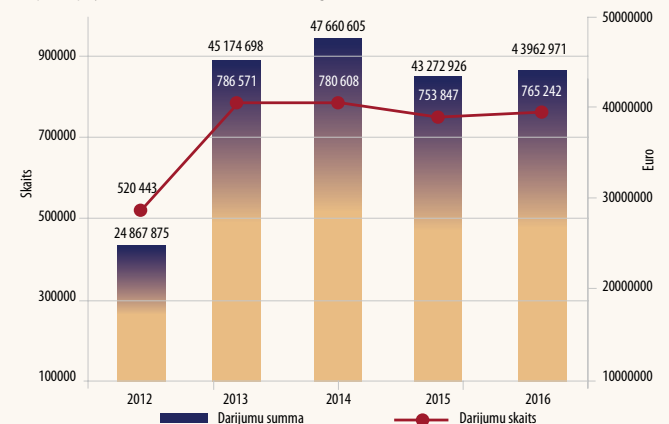
1.attēls.

Valsts kases kontiem piesaistīto kredītkaršu pakalpojuma dinamika (2012.–2016. gads)

2.attēls.

Maksājumu karšu (*VISA*, *MasterCard* un *American Express*) pieņemšanas pakalpojuma dinamika (2012.–2016. gads)

¹ 2015. gadā būtiski samazinājās atsevišķu pamatbudžeta ieņēmumu (valsts nodevu) pozīciju apjoms, kas tādējādi radīja kopējo darījumu skaita un iekasēto summu samazinājumu.

Valsts kases darbība 2016.gadā

1. Valsts budžeta izpilde

Centralizētā resursu vadības sistēma

Valsts kase turpināja uzturēt Centralizēto resursu vadības sistēmu *Horizon*, nodrošinot Finanšu ministrijas un tās padotības iestāžu (Finanšu ministrijas resora) finanšu vadības, grāmatvedības un personāla uzskaiti vienotā sistēmā.

Vienotai un efektīvai Finanšu ministrijas padotības iestāžu grāmatvedības uzskaites procesa realizēšanai Valsts kase turpināja iepirkumu uzraudzības biroja un Fiskālās disciplīnas padomes grāmatvedības uzskaites un Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas grāmatvedības uzskaites un personālvadības procesu nodrošināšanu.

2016.gadā izpētot grāmatvedības uzskaites procesa centralizācijas iespējas, sagatavots centrālo valsts iestāžu grāmatvedības uzskaites efektīvizācijas modelis, kuru 2016.gada 25.oktobrī atbalstīja Ministru kabinets. Uzsāktais projekts paredz centrālo valsts iestāžu grāmatvedības uzskaites funkcijas pakāpenisku centralizāciju un nodošanu Valsts kasei. No 2018.gada tiks nodrošināta grāmatvedības uzskaites trīs centrālajām valsts iestādēm un vienai to padotības iestādei, no 2021.gada – 15 centrālajām valsts iestādēm un divām to padotības iestādēm.

Projekta ieviešanas rezultātā plānots:

- 1) atslogot centrālās valsts iestādes no to pamatdarbībai neraksturīgu atbalsta funkciju veikšanas, tādējādi nodrošinot iespēju maksimāli efektīvi izmantot budžeta finanšu un iestāžu personāla resursus;
- 2) efektīvi organizēt atbalsta funkciju izpildi Valsts kases servisa centrā, t.sk.:
  - harmonizējot grāmatvedības uzskaites procesus;
  - mazinot darbību dublēšanos;
  - izmantojot automatizācijas iespējas, panākt iesaistītā personāla un informācijas sistēmu racionālu izmantošanu.

1.4. Valsts kases darbības stratēģijā noteikto darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji valsts budžeta izpildē

1.tabula

Darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji valsts budžeta izpildē

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības 2016.gadā	
		Plānotais	Izpilde
1. Izstrādāti un apstiprināti vienoti budžeta izpildes, budžeta naudas plūsmas uzskaites un izpildes principi un saņemts ārējo auditoru un sadarbības partneru pozitīvs vērtējums par budžeta izpildes procesa kvalitāti, operatīvu uzskaiti, savlaicīgu un pietiekamu kontroli.	1.1. Finanšu pārskatu atbilstība starptautisko un starptautisko publiskā sektora grāmatvedības standartu pamatnostādņiem (%).	63	63
	1.2. Finanšu pārskatu atbilstība Eiropas Statistikas prakses kodeksa prasībām valsts statistiskās informācijas programmas ietvaros (% no uz Valsts kasi attiecināmiem Eiropas Statistikas prakses kodeksa prasību rādītājiem).	–	–
2. Apzinātas Valsts kases klientu vēlmes un atbilstoši tām pilnveidoti sniegtie pakalpojumi.	2. Apmierinātība ar saņemto pakalpojumu kvalitāti (% no aptaujāto klientu skaita ²).	≥85	89,9
3. Nodrošināta Valsts kases pakalpojumu saņemšana elektroniski.	3. Pakalpojumu saņemšana, izmantojot elektroniskos pakalpojumu sniegšanas kanālus (% no sniegtajiem pakalpojumiem).	≥85	100
4. Budžeta iestāžu finanšu un vadības grāmatvedības pārskati iesniegti vienotā informācijas sistēmā.	4. Iespēja valsts un pašvaldību iestādēm saņemt informāciju vadības lēmumu pieņemšanai un budžeta finansējuma uzraudzības kvalitātes pilnveidošanai ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību budžeta pārskatu informācijas sistēmā <i>ePārskati</i> (budžeta iestāžu skaits).	13	7 ³

² Saskaņā ar Valsts kases kvalitātes vadības sistēmu reglamentējošajos dokumentos noteikto klientu apmierinātības pētījumu veic ne retāk kā reizi trijos gados. Pēc nepieciešamības veic gan visaptverošas klientu aptaujas, gan aptaujas konkrēta pakalpojuma un klientu segmenta apmierinātības un vajadzību apzināšanai.

³ Pašvaldības attīsta savas finanšu vadības informācijas sistēmas un vairs nepiesakās izmantot *ePārskatu* piedāvāto plānošanas moduli.

Valsts kases darbība 2016.gadā

1. Valsts budžeta izpilde

1.5. Novērtējums par Valsts kases darbības stratēģijas 2014.-2016.gadam ieviešanu valsts budžeta izpildē

Valsts budžeta izpildes stratēģiskais mērķis: „Valsts kopbudžeta izpilde un uzraudzība, kas orientēta uz efektīvu un saimniecisku budžeta izpildes procesa nodrošināšanu un Valsts kases sniegto pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanu atbilstoši labākajai finanšu vadības praksei” 2014.-2016.gadam noteiktajā apmērā (izvirzītie uzdevumi/sasniedzamie rezultāti/rezultatīvie rādītāji) sasniegt.

Orientējoties uz kvalitatīvi sniegtiem pakalpojumiem un lai nodrošinātu to pieejamību tehnoloģiski augstā līmenī, 2016.gadā turpināti ieguldījumi Valsts kases pakalpojumu atbalstošajās informācijas sistēmās: optimizēti procesi, veikti pasākumi sistēmu darbības stabilizēšanai, drošībai un darbības nepārtrauktībai, kā arī ieviesti ISO 20022 standartam atbilstoši finanšu informācijas datu apmaiņas formāti. Sniedzot elektroniskos pakalpojumus, ir panākts ievērojami efektīvāks valsts budžeta izpildes process – standartizētas budžeta izpildes procedūras, samazināts birokrātiskais slogs klientiem un iedzīvotājiem, radīti priekšnosacījumi informācijas atkalizmantošanai. Nodrošināti pasākumi valsts budžeta izpildes, uzskaites un kontroles procesa, kā arī finanšu pārskatu atbilstības starptautisko publiskā sektora grāmatvedības standartu pamatnostādņem pilnveidošanai.

Nodrošināti pasākumi valsts budžeta izpildes, uzskaites un kontroles procesa, kā arī finanšu pārskatu atbilstības starptautisko publiskā sektora grāmatvedības standartu pamatnostādņem pilnveidošanai.

Stratēģisko uzdevumu sasniegšanu sekmēja:

- 1) uzkrātā pieredze valsts budžeta apkalpošanā;
- 2) tehnoloģiju attīstība un to pielietošana finanšu pakalpojumu sfērā, *ePārvaldes* ieviešana valstī, elektronisko dokumentu aprites pieaugums;
- 3) valsts tautsaimniecības un ekonomiskā attīstība, fiskālā politika;

- 4) pieejamais finansējuma apjoms funkciju nodrošināšanai un sniegto pakalpojumu attīstīšanai;
- 5) personāla resursu nodrošinājums, kompetence, lojalitāte, ieinteresētība, motivācija;
- 6) mūsdienīgi informācijas tehnoloģiju risinājumi, informāciju sistēmu funkcionalitāte, stabilitāte, integritāte un drošums;
- 7) kvalitātes, risku un informācijas drošības vadības sistēmas efektivitāte izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Atsevišķu rezultātu pilnīgu sasniegšanu kavēja:

- 1) pašvaldības attīsta savas finanšu vadības informācijas sistēmas un vairs nepiesakās izmantot *ePārskatu* piedāvātās iespējas budžeta plānošanai;
- 2) valsts pārvaldes iestādēm nav vienotas izpratnes par efektīvu pakalpojumu pārvaldību un attīstības projektu vadību;
- 3) AS “Latvijas Radio un televīzijas centra” nodrošinātā kvalificēta paaugstinātas drošības elektroniskās identifikācijas līdzekļa tehnoloģiskā nestabilitāte, nodrošinot fizisku personu identifikāciju un dokumentu autorizāciju elektronisko pakalpojumu sistēmās, kā rezultātā ir apgrūtināta efektīva paaugstinātas drošības elektroniskās identifikācijas līdzekļu izmantošana.

Valsts budžeta izpildē noteikto stratēģisko rezultātu izpilde 2014.-2016.gadā:

- 1) Kopbudžeta plānošanā un izpildē piemērotas vienotas starptautisko finanšu institūciju prasībām atbilstošas klasifikācijas un organizēts operatīvs, efektīvs valsts budžeta izpildes process. Uzsākti un turpināti pasākumi finanšu pārskatu atbilstībai starptautisko un starptautisko publiskā sektora grāmatvedības standartu pamatnostādņem (pabeigšana – 2020.gadā). Kvalitatīvi izpildīta valsts statistiskās informācijas programma:

- Finanšu pārskatu atbilstībai starptautisko publiskā sektora grāmatvedības standartu pamatnostādņem un detalizētai grāmatvedības uzskaites un informācijas atklāšanas prasību noteikšanai publiskajā sektorā uzsākta un turpināta jaunās politikas iniciatīvas (2015.-2018.gads) „Finanšu uzskaites procesu standartizācijas valsts un pašvaldību iestādēs nodrošināšana” ieviešana (normatīvo aktu prasību piemērošana plānota no 2020.gada). Līdzšinējā Latvijas atbilstība standartiem sākotnēji tika novērtēta 64% apmērā, pabeidzot jaunās politikas iniciatīvas ieviešanu, plānots sasniegt vismaz 88% atbilstību. Realizējot pasākumu, investori un starptautiskās reitingu aģentūras saņems informāciju (pārskatus) par valsts finanšu stāvokli, kas atbilst labākajai starptautiskajai praksei un ir salīdzināma starp valstīm, un tas ir priekšdarbs Eiropas publiskā sektora grāmatvedības standartu ieviešanai. Stratēģijas periodā realizēti divi jaunās politikas iniciatīvas posmi – 2015.gadā veikta 29 standarta prasību analīze un Latvijas normatīvo aktu prasību atbilstības izvērtēšana, savukārt 2016.gadā izstrādātas 29 vadlīnijas, kuru prasības tiks adaptētas Ministru kabineta noteikumos par grāmatvedības uzskaiti un pārskatu sagatavošanu publiskajā sektorā (izstrāde uzsākta 2016.gadā), diskutējot ar ieinteresētajām pusēm par labākajiem risinājumiem Latvijas publiskajam sektoram. Normatīvajos aktos atbilstoši standartiem tiks noteiktas arī normas uzkrāšanas principa ieviešanai nodokļu uzskaitē. Nākamajā stratēģijas periodā tiks pabeigta normatīvo aktu grāmatvedības uzskaites un pārskatu sniegšanas jomā un Rokasgrāmatu to piemērošanai izstrāde, kas nodrošinās strukturizētu prasību skaidrojumu ar piemēriem. Rokasgrāmatas ieinteresētajām pusēm būs pieejamas interaktīvā veidā Valsts kases tīmekļa vietnē;
- nodrošinot vienotu principu ievērošanu valsts un pašvaldību budžeta iestāžu finanšu uzskaitē un pārskatu sagatavošanā, pilnveidota budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē, kas ietver gan papildinājumus normatīvajā regulējumā, gan detalizētus skaidrojumus pārskatu sagatavotājiem.

Valsts kases darbība 2016.gadā

1. Valsts budžeta izpilde

- 2) Samazināts administratīvais slogs pakalpojumu saņemšanai un ar pakalpojumu administrēšanu saistītās izmaksas, nodrošinot kvalitatīvu Valsts kases pakalpojumu pieejamību neklātienē:
- stratēģijas ieviešanas periodā turpināta Valsts kases elektronisko pakalpojumu un informācijas sistēmu attīstīšana tiešsaistes informācijas apmaiņai ar klientiem, izmantojot tehnoloģiju sniegtās resursu optimizācijas iespējas un sasniedzot izvirzīto stratēģisko mērķi, ka regulārās informācijas apmaiņa ar klientiem 100% notiek elektroniski;
  - viena no Valsts kases darbības stratēģijā izvirzītajām prioritātēm nosaka Valsts kases sniegto pakalpojumu pieejamību augstā, attīstības tendencēm atbilstošā informācijas tehnoloģiju līmenī nodrošināšanu, izmantojot to sniegtās resursu optimizācijas iespējas, kas atbilst arī valstiski izvirzītajām pamatnostādnēm un ko apliecina valsts mēroga pētījumu par e-pārvaldes efektivitāti rezultāti (e-indeks). Regulāri veiktie Latvijas valsts iestāžu e-indeksa pētījumi, kas, aptaujājot vairāk nekā 100 valsts iestādes, atspoguļo e-pārvaldes efektivitāti valsts institūcijās piecās jomās – efektīva iestādes iekšējo procesu organizācija, efektīva starpiestāžu sadarbība, efektīva dokumentu aprīte, efektīva pakalpojumu sniegšana, efektīva sabiedrības iesaistīšana – Valsts kasi visās kategorijās regulāri ierindo augstās vietās;
  - 2014.gada beigās veiktās Valsts kases klientu aptaujas (lai noskaidrotu Valsts kases klientu apmierinātību ar Valsts kases sniegtajiem pakalpojumiem un viedokli par Valsts kases tēlu, komunikācijas kvalitāti, ātrumu un

saprotamību) rezultāti norāda uz Valsts kases sniegto pakalpojumu augsto kvalitāti (97% respondentu kopumā ir apmierināti ar Valsts kases sniegtajiem pakalpojumiem), pārsniedzot Valsts kases darbības stratēģijā izvirzītos rādītājus klientu apkalpošanas kvalitātes novērtēšanai (≥ 85). Klienti ir atzinuši, ka Valsts kase ir mūsdienīga iestāde (96%), Valsts kases darbinieki ir laipni un atsaucīgi (95%), Valsts kase ir sasniedzama un pieejama (94%), tā izmanto tehnoloģiju sniegtās iespējas (94%) un tās darbinieki ir kompetenti un zinoši (93%). Tikpat bieži (93%) pausts viedoklis, ka Valsts kase attīstās un pilnveido uz klientiem orientētos pakalpojumus.

- 3) Nodrošināta iespēja valsts un pašvaldību iestādēm saņemt informāciju vadības lēmumu pieņemšanai un budžeta finansējuma uzraudzības kvalitātes pilnveidošanai vienotajā budžeta pārskatu sistēmā *ePārskati*: stratēģijas periodā veicināta klientu izpratne par *ePārskatu* priekšrocībām budžeta izpildes uzraudzības procesā, sniedzot iespēju iesniegt, pārbaudīt un parakstīt dažādu finanšu informāciju un saņemt atgriezenisko saisti par tās izskatīšanu. Pārejot uz *ePārskatu* sistēmas lietošanu tikai tīmekļa pārlūkprogrammā, nodrošināta ērtāka un drošāka autentifikācija, kā arī klientiem ir iespēja strādāt *ePārskatos* neatkarīgi no datora atrašanās vietas.

Stratēģisko uzdevumu sasniegšanu veicinošie faktori ļauj Valsts kasei noteikt arī turpmākos pasākumus tās pakalpojumu attīstīšanai un pilnveidošanai, t.sk. saglabājot tendenci, ka vismaz 85% klientu būtu apmierināti ar Valsts kases sniegto pakalpojumu kvalitāti.

Noslēdzoties Valsts kases darbības stratēģijas 2014.–2016.gadam periodam, izvērtējot tās ieviešanas rezultātus, stratēģisko mērķu un uzdevumu sasniegšanas pakāpi, kā arī ievērojot tiesisko regulējumu un faktoros, kas ietekmējuši Valsts kases darbību, Valsts kase jaunajam stratēģiskās plānošanas periodam (2017.–2019.gads) valsts budžeta izpildes stratēģiskā mērķa sasniegšanai noteikusi jaunas rezultātīvo rādītāju vērtības stratēģisko uzdevumu īstenošanai:

- 1) kopbudžeta plānošanā un izpildē piemērot vienotas starptautisko finanšu institūciju prasībām atbilstošas klasifikācijas un organizēt operatīvu, efektīvu valsts budžeta izpildes procesu;
- 2) nodrošināt finanšu pārskatu atbilstību starptautisko publiskā sektora grāmatvedības standartu pamatnostādnēm un kvalitatīvi izpildīt valsts statistiskās informācijas programmu;
- 3) samazināt administratīvo slogu pakalpojumu saņemšanai un ar pakalpojumu administrēšanu saistītās izmaksas, nodrošinot kvalitatīvu Valsts kases pakalpojumu pieejamību neklātienē.

Valsts kases darbība 2016.gadā

2. Valsts parāda vadība

2.1. Darbības principi un attīstības virzieni

Saskaņā ar nolikumu Valsts kase veic valsts parāda vadību, kā arī valsts vārdā sniedzamo galvojuma dokumentu izvērtēšanu un valsts vārdā sniegto galvojumu saistību uzraudzību atbilstoši normatīvajiem aktiem.

Valsts parāda vadības pamatprincipus un uzdevumus vidējam termiņam nosaka Valsts parāda vadības stratēģijā, kuru apstiprina finanšu ministrs. Saskaņā ar Valsts parāda vadības stratēģiju valsts parāda vadības mērķis ir nodrošināt nepieciešamos finanšu resursus valsts parāda pārfinansēšanai un valsts budžeta izpildei ar iespējami zemākām izmaksām, ierobežojot finanšu riskus un ņemot vērā Latvijas valsts makroekonomikas attīstību un finanšu tirgus integrāciju kopējā eirozonas finanšu tirgū. Valsts aizņēmumu vadības mērķis ir nodrošināt pastāvīgu resursu piesaistes iespēju starptautiskajos un iekšējā finanšu tirgū ar optimāliem aizņemšanās darījumu nosacījumiem. Valsts parāda portfeļa vadības mērķis ir optimizēt valsts parāda apkalpošanas izmaksas ilgtermiņā, ierobežojot valsts parāda portfeļa finanšu riskus.

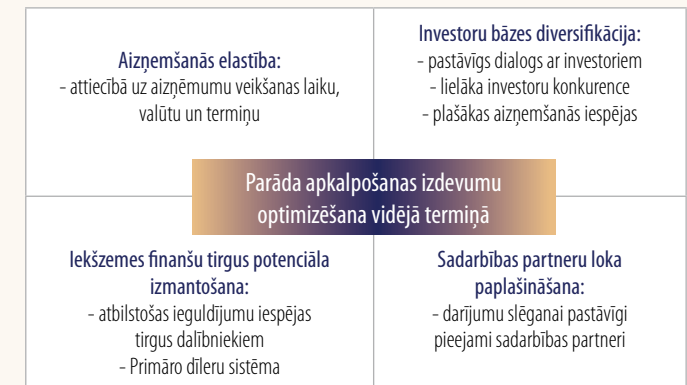
Nodrošinot valsts parāda vadību atbilstoši Valsts parāda vadības stratēģijai, Valsts kase realizē vidēja termiņa aizņemšanās stratēģiju saskaņā ar šādām prioritātēm:

1) nodrošināt aizņemšanos starptautiskajos finanšu tirgos ar publiskajām valsts parāda vērtspapīru emisijām, saglabājot elastību attiecībā uz aizņēmumu veikšanas laiku, valūtu un atmaksas termiņu izvēli, lai nodrošinātu aizņemšanos ar labvēlīgiem nosacījumiem;

- 2) nodrošināt valsts vērtspapīru investoru loka diversifikāciju un paplašināšanu, īstenojot regulāru, pastāvīgu dialogu un ilgtermiņa darbu ar investoru sabiedrību un sadarbības partneriem, lai veicinātu dažādu pasaules reģionu investoru aktīvu dalību un konkurenci valsts ārējā aizņēmuma vērtspapīru sākotnējā izvietojumā, tādējādi ierobežojot finanšu riskus ilgtermiņā;
- 3) nodrošināt un uzturēt finanšu darījumu slēgšanai pastāvīgi pieejamu sadarbības partneru loku;
- 4) uzturēt pastāvīgu un regulāru valsts vērtspapīru piedāvājumu iekšējā finanšu tirgū atbilstoši vietējo investoru pieprasījumam, lai izmantotu aizņemšanās iekšējā finanšu tirgū potenciālu un sekmētu iekšējā finanšu tirgus funkcionēšanu un attīstību;
- 5) uzturēt krājobligāciju piedāvājumu mājāsaimniecībām, lai nodrošinātu resursu piesaisti no līdz šim mazāk aktīvas investoru grupas un veicinātu iedzīvotāju uzticību finanšu tirgum, tādējādi sekmējot valsts vērtspapīru tirgus attīstību kopumā;
- 6) lai labvēlīgi ietekmētu Latvijas kreditreitinga virzību, aktīvi komunicēt ar kreditreitingu aģentūrām un kreditreitinga noteikšanas procesā nodrošināt vienota un saskaņota viedokļa sniegšanu par situāciju Latvijā.

3.attēls.

Aizņemšanās stratēģija vidējam termiņam

2. Valsts parāda vadība

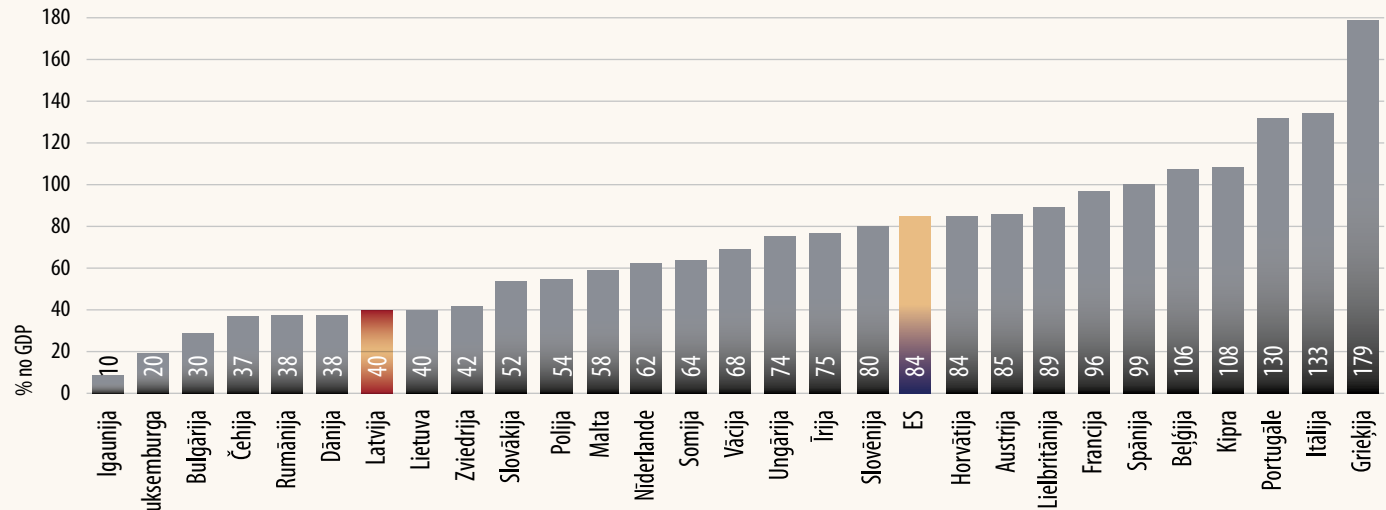
Turpinot aizņemšanās pasākumus atbilstoši vidēja termiņa stratēģijai, kā arī ievērojot atbildīgu fiskālo politiku, ir iespējams nodrošināt aizņemšanos ar labvēlīgiem nosacījumiem, kā arī ilgtermiņā uzturēt valsts parādu ilgtspējīgā līmenī.

Ministru kabineta noteiktajā kārtībā Valsts kase piedalās valsts vārdā sniedzamo galvojumu sniegšanas procesā, izvērtējot un uzraugot ar galvojumu izsniegšanu saistītos riskus, organizējot galvojuma līgumu parakstīšanu un kārtējot valsts vārdā sniegtā galvojuma saistību uzskaiti, kā arī veic regulāru valsts galvoto projektu realizētāju finansiālā stāvokļa analīzi un uzraudzību, tādējādi sekmējot valstiski nozīmīgu projektu īstenošanu.

2.2. Valsts parāda struktūra, rādītāji un izmaiņas

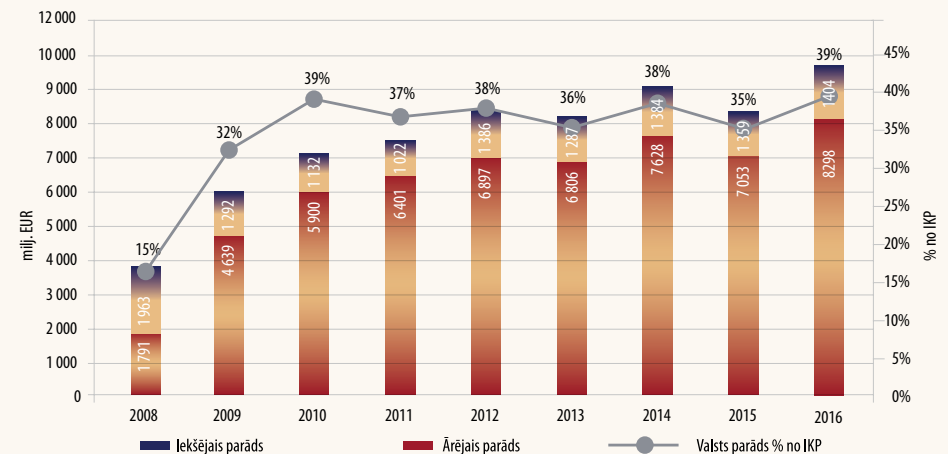
Latvijas vispārējās valdības parāds, kuru veido valsts un pašvaldību struktūru konsolidētais parāds, 2016.gada beigās veidoja ~40,1% no IKP. Latvijas vispārējās valdības parāds joprojām ir viens no zemākajiem ES dalībvalstu vidū, kā arī tā līmenis ir krietni zem ES dalībvalstu vidējā rādītāja (sk. 4.attēlu).

Vispārējās valdības parāda līmeni galvenokārt ietekmē valsts parāds⁴, kas 2016.gadā palielinājies par 600,3 milj. *euro* un 2016.gada beigās sasniedza 9 702,3 milj. *euro* nominālvērtībā jeb 39,0% no IKP (sk. 5.attēlu). Parāda pieaugums (salīdzinot ar 2015.gadu) ir saistīts ar 2016.gadā veikto aizņemšanos starptautiskajos finanšu tirgos 1,3 mljrd. *euro* apmērā, lai nodrošinātu finansējumu gan kārtējā gada finansēšanas nepieciešamības segšanai, gan valsts parāda atmaksai 1 mljrd. ASV dolāru apmērā 2017.gada sākumā.

4.attēls.

Vispārējās valdības parāds uz 2016.gada beigām (% no IKP) pēc EKS 2010 metodoloģijas
Avots: EUROSTAT

5.attēls.

Valsts parāds (nominālvērtībā) 2008.–2016.⁵gadā

⁴ Valsts parādu veido valsts struktūru parāds, kurā ietilpst valsts emitētie parāda vērtspapīri, aizņēmumi, krājobligācijas un Valsts kasē izvietotie klientu noguldījumi.

⁵ 2016.gadā – operatīvā informācija.

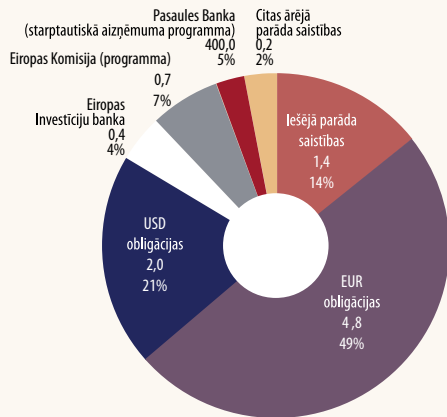
Valsts kases darbība 2016.gadā

2. Valsts parāda vadība

Valsts parāda struktūrā 2016.gadā lielāko īpatsvaru veidoja ārējais parāds, sasniedzot 86% no kopējā valsts parāda apjoma (sk. 6.attēlu).

6.attēls.

Valsts parāda struktūra nominālvērtībā uz 31.12.2016. (mljrd. EUR un % no kopējā apjoma)

Valsts ārējais parāds nominālvērtībā 2016.gada 31.decembrī bija 8,298 mljrd. *euro*.

2016.gada 31.decembrī valsts ārējā parādā lielāko daļu veidoja Latvijas emitētās obligācijas starptautiskajos finanšu tirgos, 2016.gada beigās sasniedzot 69% no ārējā parāda saistību apjoma.

Valsts iekšējais parāds nominālvērtībā 2016.gada 31.decembrī bija 1,404 mljrd. *euro*.

2016.gadā valsts iekšējais parāds palielinājās par 45,3 milj. *euro*, ko galvenokārt ietekmēja klientu⁶ Valsts kasē izvietoto depozītu un kontu atlikumu palielinājums 100,7 milj. *euro* apmērā, kā arī apgrozībā esošo iekšējā parāda vērtspapīru⁷ apjoma samazinājums par 50,7 milj. *euro* un aizņēmumu samazinājums par 4,7 milj. *euro*.

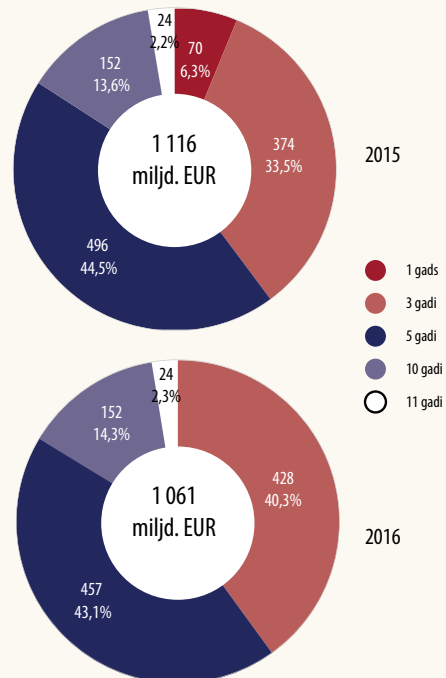
2016.gada 31.decembrī valsts iekšējā parāda būtiskāko daļu veidoja Valsts kases emitētie iekšējā aizņēmuma vērtspapīri 1,061 mljrd. *euro* apmērā, kurus Valsts kases

organizētājās regulārajās publiskajās izsolēs lielākoties iegādājās iekšējā finanšu tirgus dalībnieki (kreditīstādes un institucionālie investori). Valsts kase 2016.gadā izsolēs investoriem piedāvāja īstermiņa parādzīmes (ar dzēšanas termiņu 21 diena) un vidēja termiņa (trīs un piecu gadu) obligācijas, un atbilstoši tam mainījās arī apgrozībā esošo valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru procentuālais īpatsvars iekšējā parādā (sk. 7.attēlu).

7.attēls.

Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri apgrozībā 2015. un 2016.gada beigās, milj. EUR, % no kopsummas pēc sākotnējā termiņa

Pārējo valsts iekšējā parāda daļu veidoja pieprasījuma un īstermiņa noguldījumi, aizņēmumi, krājobligācijas un bezprocentu obligācijas – kopā 337,7 milj. *euro*.

2.3. Valsts aizņēmumu vadība

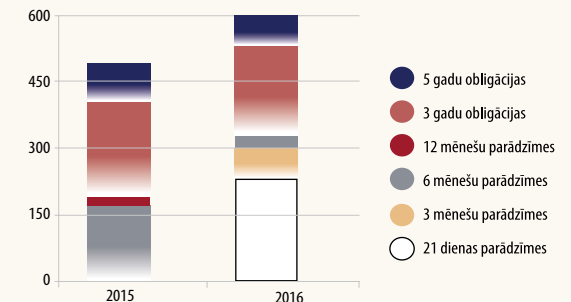
Saskaņā ar Valsts parāda vadības stratēģiju valsts aizņēmumu vadības mērķis ir nodrošināt pastāvīgu resursu piesaistes iespēju starptautiskajos un iekšējā finanšu tirgū ar optimāliem aizņemšanās darījumu nosacījumiem.

2.3.1. Valsts iekšējie aizņēmumi

2016.gadā Valsts kase turpināja regulāras valsts vērtspapīru izsoles. Līdzīgi kā iepriekšējos gados parādzīmju izsoles tika rīkotas, lai pārfinansētu iekšējo īstermiņa parādu un nodrošinātu relatīvi lētus likviditātes resursus. 2016. gada janvārī valsts iekšējā aizņēmuma tirgū Valsts kase ieviesa jaunu vērtspapīru veidu – valsts parādzīmes ar dzēšanas termiņu 21 diena, kas dod iespēju pielāgot likviditātes vadības pasākumus valsts budžeta izpildes ciklam mēneša ietvaros. Šāda termiņa parādzīmes pēc nepieciešamības tiek emitētas mēneša beigās ar dzēšanu pēc 21 dienas. 2016.gadā Valsts kase uzsāka divas jaunas obligāciju programmas – ar trīs un piecu gadu dzēšanas termiņu. Gada beigās šo obligāciju apgrozībā esošais apjoms sasniedza attiecīgi 206,8 milj. *euro* un 36,2 milj. *euro*. Kopējais apgrozībā esošais Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoms 2016.gada beigās bija par 55,5 milj. *euro* mazāks nekā gadu iepriekš.

8.attēls.

Valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru izsoles 2015. un 2016.gadā sadalījumā pa dzēšanas termiņiem, milj. EUR

⁶ Izmērot valsts struktūras, bet ieskaitot valsts struktūru kontrolētos un finansētos komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes un speciālās ekonomiskās zonas.

⁷ T. sk. saskaņā ar Imligrācijas likumu īpašam mērķim emitētas bezprocentu obligācijas.

Valsts kases darbība 2016.gadā

2. Valsts parāda vadība

Sākotnējā tirgū Valsts kase pārdeva vērtspapirus 598,2 milj. *euro* apmērā, tajā skaitā 457,8 milj. *euro* konkurējošās daudzscenu izsolēs. Vidēji kopējais pieprasījums konkurējošās daudzscenu izsolēs vairāk nekā četras reizes pārsniedza piedāvājumu. Augstā investoru konkurence (pieprasījuma/piedāvājuma attiecība) visās izsolēs nodrošināja aizņemšanās likmju saglabāšanos vēsturiski zemākajos līmeņos.

Pēc Eiropas Centrālās bankas 2015.gada 22.janvāra lēmuma par Valsts sektora vērtspapīru iegādes programmas uzsākšanu, kad jau tā zemās naudas tirgus likmes samazinājās vēl vairāk un pēc 2015.gada aprīļa, kad pirmo reizi Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru sākotnējās izvietošanas vēsturē tika fiksēta negatīva likme, 2016.gadā likmes izsolēs sasniedza jaunus vēsturiski zemākos līmeņus. Visas parādzīmes 2016. gadā bija emitētas ar negatīvām likmēm, un pirmo reizi negatīva likme fiksēta arī trīs gadu obligācijām. Likmju kritums skaidrojams gan ar primāro dīleru aktīvu piedalīšanos izsolēs, gan no emitenta viedokļa pozitīvām likmju attīstības tendencēm finanšu tirgos, kā arī Latvijas kredītiestāžu augsto likviditāti.

Lai sekmētu turpmāku valsts vērtspapīru tirgus attīstību, 2016.gadā izvērtētas valsts vērtspapīru tirgus attīstības iespējas, izvirzot priekšlikumus tālākai rīcībai vidējā termiņā, kas galvenokārt vērsti uz vērtspapīru likviditātes palielināšanu.

2.3.1.1. Primāro dīleru sistēma

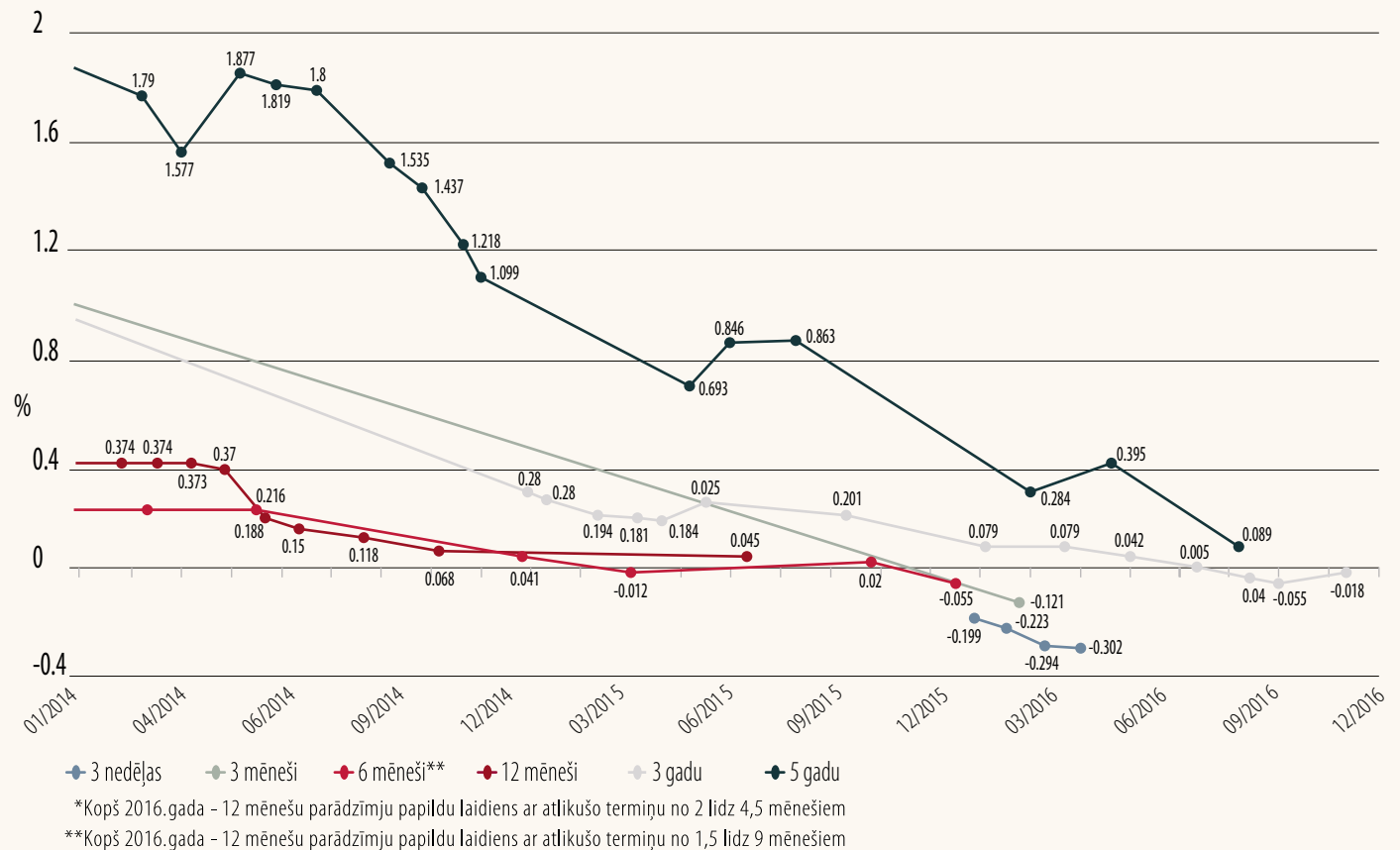
Arī 2016.gadā Valsts kase turpināja nostiprināt kopš 2013.gada februāra ieviesto Primāro dīleru sistēmu, kuras mērķis ir sekmēt valsts vērtspapīru tirgus attīstību un aktivitāti, veicinot jaunu aizņemšanās instrumentu veidošanos, investoru bāzes paplašināšanos, likvidāku un investoriem pievilcīgāku valsts vērtspapīru tirgu, kā arī valsts parāda pārfinansēšanas riska samazināšanu. Primāro dīleru sistēmas ietvaros valsts vērtspapīru izsolēs var piedalīties kredītiestādes, kurām ir noslēgts primārā dīlera līgums ar Valsts kasi. Par primārajiem dīleriem, izvērtējot katras kredītiestādes darbību valsts vērtspapīru tirgū un aktivitāti finanšu darījumos ar Valsts kasi valsts parāda un aktīvu vadības ietvaros, kļuvušas šādas kredītiestādes – AS „Citadele banka”, AS „DNB banka”⁹, AS „SEB banka”⁹, AS „Swedbank” un AS „ABLV Bank”.

2016.gadā uzturēta regulāra komunikācija ar Primārajiem dīleriem un viedokļu apmaiņa par situāciju finanšu tirgū, izsoļu plāniem un rezultātiem, kā arī valsts vērtspapīru otrreizējā tirgus jautājumiem. Lai arī 2016.gadā īstenoto aizņemšanās

pasākumu rezultātā apgrozībā esošo valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoms 2016. gadā ir samazinājies, primāro dīleru kopējais tirdzniecības apgrozījums ar valsts vērtspapīriem otrreizējā tirgū uzrādīja nelielu pieaugumu, kas vērtējams pozitīvi.

9.attēls.

Valsts vērtspapīru konkurējošajās izsolēs noteiktās vidējās svērtās procentu likmes

⁹ Otrreizējā tirgū – Lietuvas AB „DNB Bankas” un AB „SEB Bankas”.

Valsts kases darbība 2016.gadā

2. Valsts parāda vadība

2.3.1.2. Krājobligācijas

Tika uzturēts 2013.gadā ieviestā iekšējā finanšu tirgus instrumenta – krājobligāciju – piedāvājums gan tīmekļa vietnē www.krajobligacijas.lv, gan valsts AS „Latvijas Pasts” nodalās. Krājobligāciju primārais mērķis bija nodrošināt privātpersonām kā potenciāli jaunai ieguldītāju grupai ērtu un drošu brīvo līdzekļu ieguldīšanas iespēju klasiskos un drošos finanšu instrumentos, vairojot iedzīvotāju praktisko investīciju pieredzi, veicināt skaidras naudas uzkrājumu samazināšanos, attīstīt valsts vērtspapīru tirgu kopumā, kā arī veicināt iedzīvotāju uzticību finanšu tirgum. Realizējot augstāk minētos mērķus, iedzīvotājiem tiek piedāvātas sešu un 12 mēnešu, kā arī piecu un 10 gadu krājobligācijas. 2016.gada beigās iedzīvotāju īpašumā esošo krājobligāciju apjoms veidoja 5,1 milj. euro.

2016.gadā, sekojot iekšējā aizņēmuma valsts vērtspapīru tirgus likmēm un vispārējām tendencēm finanšu tirgos, visu termiņu krājobligācijām piemērojams fiksētā ienākuma likmes turpināja pazemināties, veicinot pieprasījumu pēc ilgtermiņa krājobligācijām un izteikti samazinoties pieprasījumam pēc īstermiņa krājobligācijām. Tāpat kā iepriekšējos gados arī 2016. gadā izteikti lielāko īpatsvaru apgrozībā saglabāja 10 gadu krājobligācijas. Tomēr visu termiņu krājobligāciju piedāvājuma uzturēšana ir nepieciešama, lai mainīgajos finanšu tirgos apstākļos saglabātu izvēles iespējas ieguldītājiem attiecībā uz termiņu un ienesīgumu.

2.3.1.3. Bezprocentu obligācijas

2016. gadā Valsts kase turpināja nodrošināt 2015. gadā uzsāktu bezprocentu obligāciju emisijas. Šādu vērtspapīru emisiju paredz Imigrācijas likuma 23.pantā pirmās daļas 31.punktā, kurā noteikts, ka ārzemnieki drīkst pieprasīt uzturēšanās atļauju Latvijā Republikā uz laiku līdz pieciem gadiem, ja viņš iegādājies īpašam mērķim noteiktus bezprocentu valsts vērtspapīrus par nominālvērtību 250 tūkst. euro. 2016.gadā notika 18 bezprocentu obligāciju emisijas, un 2016.gada beigās kopumā bija emitētas bezprocentu obligācijas ar kopējo nominālvērtību 6 milj. euro.

2.3.2. Valsts ārējie aizņēmumi

Aizņēmumi starptautiskajos finanšu tirgos

Kā rāda Valsts kases pieredze ar darījumiem starptautiskajos finanšu tirgos pēdējo gadu laikā, aizņemšanās brīdi emitentiem globālo tirgu nenoteiktības vai strauji mainīgas situācijas apstākļos lielā mērā nosaka atsevišķu, īsu izdevīgāko brīžu izmantošana, kad finanšu tirgos parādās pozitīvas ziņas un investoru noskaņojums kļūst labvēlīgs jaunām investīcijām. Valsts kases darbība ārējo aizņēmumu vadības jomā pēdējos gados ir vērstā tieši uz šādu izdevīgu aizņemšanās brīžu izmantošanu, jo tas ļauj sasniegt aizņemšanās stratēģijas galveno mērķi – panākt valsts parāda apkalpošanas izdevumu samazinājumu vidējā termiņā, nodrošinot aizņemšanos starptautiskajos finanšu tirgos ar iespējami izdevīgiem nosacījumiem.

Aizņēmumiem starptautiskajos finanšu tirgos Valsts kase izmanto 2013.gadā ieviesto ārējo valsts vērtspapīru dokumentācijas juridisko ietvaru GMTN (*Global Medium Term Note programme*), kas sastāv no standartizētiem līgumiem un izveidots, lai veicinātu turpmāko Latvijas aizņēmumu procesu. GMTN programma ļauj Valsts kasei operatīvi izmantot labvēlīgu situāciju starptautiskajos finanšu tirgos, kā arī emitēt valsts vērtspapīrus dažādās valūtās. Tāpat programma paredz iespēju emitēt valsts vērtspapīrus, ja investors uzrunā Valsts kasi un izsaka aizdevuma piedāvājumu, ievērojot programmas juridiskos nosacījumus.

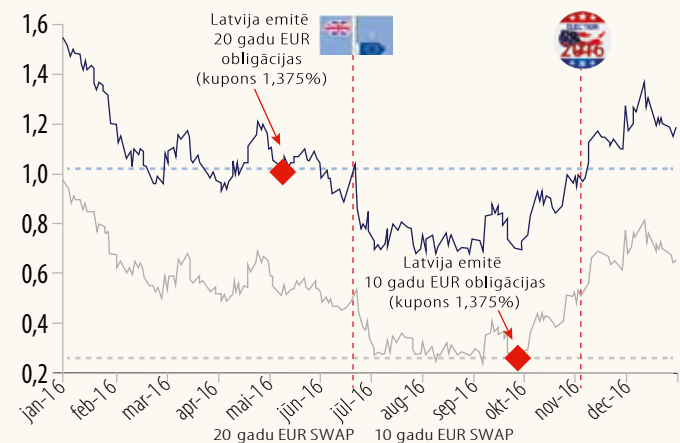
Pēc iestāšanās eirozonā euro kapitāla tirgus kļuvis vēl pieejamāks un finansiāli izdevīgāks. Kopumā valsts emitētās obligācijas euro valūtā ir pēc apjoma ar lielāko īpatsvaru kopējā centrālās valdības aizņēmumu portfeli.

Valsts kredītreitinga stabilizēšanās “A” reitinga grupā, investoru augstais novērtējums un pārliecība par Latvijas attīstību ilgtermiņā, kā arī euro bāzes likmju vēsturiski zemie līmeņi un eirozonas valstu vērtspapīru kredītriska uzņemuma samazinājums Eiropas Centrālās bankas stimulējošās monetārās politikas ietekmē, 2016.gadā nodrošināja iespēju veikt resursu piesaisti starptautiskajos finanšu tirgos ar labvēlīgiem nosacījumiem. To apliecina 2016.gadā Valsts kases veiktie aizņēmuma

darījumi starptautiskajos finanšu tirgos, sasniedzot zemāko ienesīgumu un tam pakārtotos kuponu maksājumus starp Centrālās un Austrumeiropas, kā arī vairuma Rietumeiropas valstīm attiecīgajam vērtspapīru termiņam 2016.gadā. Apzinoties, ka 2016.gadā paredzēts gan Lielbritānijas referendums par dalību Eiropas Savienībā (jūnijā), gan ASV prezidenta vēlēšanas (novembrī), kopējās finansēšanas nepieciešamības nodrošināšanai plānotais aizņemšanās apjoms 1,3 mlrd. euro apmērā tika diversificēts, sadalot to divās vienādās daļās, garāka termiņa vērtspapīru emisiju organizējot vispirms. Balstoties uz minēto aizņemšanās risku diversificēšanas pieeju, 2016.gada maijā veikta 20 gadu eiroobligāciju emisija 650 milj. euro apmērā ar fiksēto procentu (kuponu) likmi 1,375% gadā un oktobrī emitētas 10 gadu eiroobligācijas 650 milj. euro apmērā ar viszemāko valsts ārējā aizņēmuma obligāciju fiksēto procentu (kuponu) likmi Latvijas vēsturē 0,375% gadā. Aktīvie komunikācijas pasākumi ar valsts vērtspapīru investoriem, kā arī stabilais “A” reitinga grupas valsts kredītreitings emisijās piesaistīja arvien vairāk investoru, kuri veic ieguldījumus attīstīto valstu obligācijās ar zemākiem likmju līmeņiem.

10.attēls.

10 un 20 gadu EUR bāzes likmju attīstība 2016.gadā

Valsts kases darbība 2016. gadā

2. Valsts parāda vadība

2016. gadā piesaistot finansējumu gan kārtējā gada finansēšanas nepieciešamības segšanai, gan 2017. gada februārī plānotajai valsts parāda atmaksai 1 mljrd. ASV dolāru apmērā, nodrošināta elastība 2017. gadā plānoto aizņemšanās pasākumu īstenošanas piemērotākā laika izvēlē.

2.3.3. Investoru attiecību vadība

Lai īstenotu mērķtiecīgu investoru attiecību vadību un definētu atbilstošus veicamos pasākumus, Valsts kase regulāri informē investorus, investīciju banku un reitinga aģentūru pārstāvjus par aktualitātēm valstī, sagatavojot Valsts parāda vadības gada pārskatu, ceturkšņa biljetenus un apkopojot aktuālos iknedēļas notikumus, kā arī veic citus regulārus un nozīmīgus komunikācijas pasākumus.

2016. gadā turpināts 2015. gadā iesāktais jaunais komunikācijas veids – regulāras telefonkonferences ar investoriem, kuru laikā Finanšu ministrijas, Latvijas Bankas un Valsts kases pārstāvji prezentēja aktualitātes Latvijas ekonomikā, finanšu un fiskālās politikas jomā.

Gan Latvijas delegācijas sastāvā Pasaules Bankas un Starptautiskā Valūtas fonda ikgadējās konferences laikā, gan organizējot tikšanās klātienē, t.sk. dažādās konferencēs un semināros, Valsts kases pārstāvji tiekas ar investoriem, ārvalstu investīciju banku un kredītreitingu aģentūru pārstāvjiem, tādējādi nodrošinot papildu atbalstu informācijas izplatīšanā un skaidrošanā investoru sabiedrībai.

Katru gadu Valsts kase sagatavo analītisku Valsts parāda vadības pārskatu (latviešu un angļu valodā) par iepriekšējo gadu, lai finanšu tirgus dalībniekiem, t.sk. esošajiem un potenciālajiem sadarbības partneriem, kredītreitingu aģentūru pārstāvjiem un valsts vērtspapīru investoriem nodrošinātu informāciju par valsts parāda un aktīvu vadības aktualitātēm, aizņemšanās pasākumiem un rezultātiem. Valsts parāda vadības pārskatu nosūta arī citiem pēc funkcijām līdzīgiem valsts parāda vadības funkciju īstenošanai ES (parāda vadības birojiem), kā arī Latvijas Republikas vēstniecībām ārvalstīs.

Reizi ceturksnī Valsts kase savā tīmekļa vietnē publicē Valsts parāda vadības ceturkšņa biljetenu (latviešu un angļu valodā), kurā sniedz aktuālos valsts budžeta izpildes un valsts parāda vadības datus, informāciju par Latvijas Republikas kredītreitingu, veiktajiem aizņemšanās pasākumiem iekšējā un starptautiskajos finanšu tirgos, valsts vērtspapīru izsoļu rezultātiem, valsts parāda portfeļa vadību un sasniegtajiem rezultātiem, kā arī par pašvaldību aizņēmumiem un valsts izsniegtajiem galvojumiem.

Ik nedēļu Valsts kase apkopo, elektroniski nosūta investoriem un publicē tīmekļa vietnē Nedēļas notikumu apskatu (angļu valodā) par valsts budžeta aizpildi, valsts parāda vadību, svarīgākajām aktualitātēm Latvijas finanšu sektorā, ekonomikā un politikā.

Valsts kase investoriem sagatavo un regulāri aktualizē arī atsevišķu prezentāciju ar jaunāko informāciju par aktuālajiem Latvijas tautsaimniecības attīstības jautājumiem, finanšu un fiskālajiem rādītājiem.

Komunikācijas aktivitātes ir strukturētas, lai sasniegtu Valsts kases darbības stratēģijā noteikto mērķi investoru bāzes diversificēšanai. 2016. gadā rīkotas klātienē tikšanās gan ar esošajiem, gan potenciālajiem investoriem gan Eiropā (Londonā, Frankfurtē un Minhenē), gan ASV (Ņujorkā), tādā veidā stiprinot investoru uzticību Latvijas ekonomikai un pozitīvi ietekmējot viņu nākotnes redzējumu par situācijas attīstību Latvijā. Šādu pieeju investoru uzrunāšanā plānots turpināt arī 2017. gadā.

2.3.4. Latvijas Republikas kredītreitings

Kredītreitings valstij ir būtisks nosacījums aizņemšanās darījumu organizēšanā un nozīmīgs faktors finanšu līdzekļu pieejamībai, jo tas ietekmē aizņemto resursu cenu. Valsts parāda vadības ietvaros Latvijas Republikas kredītreitinga noteikšanai Valsts kase organizē trīs lielāko starptautisko kredītreitinga aģentūru – "Fitch Ratings", "S&P Global" un "Moody's Investors Service", kā arī Japānas kredītreitingu aģentūras "R&I" analītiķu vizītes Latvijā, un nodrošina tām regulāru, vispusīgu un situācijai atbilstošu informāciju par Latviju, lai veicinātu kredītreitinga aģentūru lēmumu pieņemšanu par Latvijas Republikas kredītreitinga pozitīvu attīstību. Pamatojoties uz pieejamo informāciju,

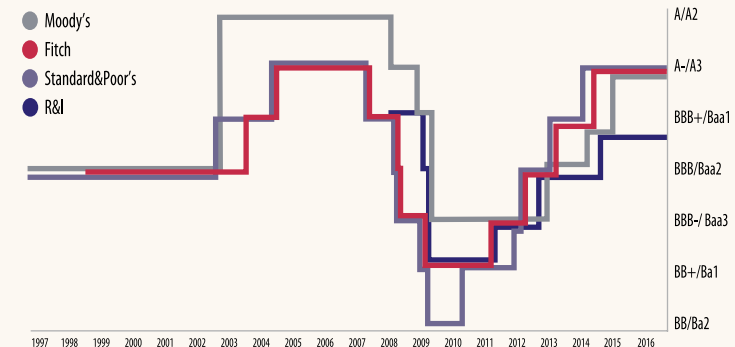
t.sk. kredītreitingu, investori novērtē investīciju iespējas Latvijā, piemēram, valsts vērtspapīros. Kredītreitinga aģentūras ne tikai katru gadu pārskata Latvijas Republikas kredītreitingu un tā nākotnes prognozi (*outlook*), bet arī piešķir kredītreitingu valsts emitētajiem vērtspapīriem. Valsts kases vadītā starpinstitūciju darba grupa reizi gadā informē Ministru kabinetu par Latvijas Republikas kredītreitingu un faktoriem, kas to ietekmē, kā arī par priekšlikumiem kredītreitinga uzlabošanai.

2016. gadā Latvijas valsts kredītreitings stabili saglabājās "A" kredītreitinga grupā (trīs lielāko starptautisko kredītreitinga aģentūru – "Fitch Ratings", "S&P Global" un "Moody's Investors Service" – vērtējumā), par ko liecina kredītreitingu apstiprinājumi: 2016. gada maijā un atkārtoti – novembrī – "Fitch Ratings" un "S&P Global" apstiprināja esošo reitinga līmeni, bet oktobrī – "Moody's Investors Service". 2016. gada beigās Latvijas kredītreitings ilgtermiņa saistībām ārvalstu valūtā bija A3 ("Moody's Investors Service"), A- ("Fitch Ratings"), A- ("S&P Global") un BBB+ („R&I”) ar stabilu nākotnes prognozi. (2017. gada 30. janvārī Japānas kredītreitingu aģentūra "R&I" paziņoja par nākotnes prognozes paaugstināšanu no stabilas uz pozitīvu).

Atbilstoši kredītreitingu novērtējumam Latvija tiek vērtēta kā labas kvalitātes un uzticams emitents, kas veicina aizņemšanos ar labvēlīgiem nosacījumiem.

11. attēls.

Latvijas Republikas kredītreitinga attīstība

Valsts kases darbība 2016.gadā

2. Valsts parāda vadība

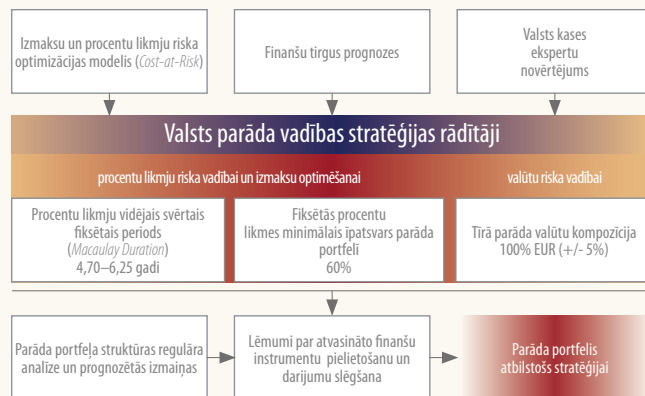
2.4. Valsts parāda portfeļa vadība

Saskaņā ar Valsts parāda vadības stratēģiju valsts parāda portfeļa vadības mērķis ir optimizēt valsts parāda apkalpošanas izmaksas ilgtermiņā, ierobežojot valsts parāda portfeļa finanšu riskus.

Valsts kase regulāri izvērtē Valsts parāda vadības stratēģijā noteiktos parāda portfeļa struktūras parametrus, kā arī izvērtē nepieciešamību šo rādītāju izmaiņām. Lai ierobežotu valsts parāda procentu likmju risku un ilgtermiņā optimizētu valsts parāda apkalpošanas izmaksas, aprēķina izmaksu un procentu likmju iespējamā svārstīguma riska mēru (*Cost-at-Risk (CaR)*), kas ar noteiktu varbūtību (95%) atspoguļo, cik lielā mērā parāda procentu maksājumi varētu būt lielāki par vidējā termiņā sagaidāmajiem. Balstoties uz aprēķinu rezultātiem, finanšu tirgus prognozēm un Valsts kases ekspertu novērtējumu, nosaka procentu likmju vidējā svērtā fiksētā perioda un fiksēto likmju īpatsvara rādītāju vērtības, kas nodrošina optimālo izmaksu un procentu likmju riska līdzsvaru (sk. 12.attēlu). Savukārt valūtu riska vadībai, ņemot vērā finanšu tirgus prognozes un Valsts kases ekspertu novērtējumu, tiek noteikta un uzraudzīta optimālā tirā parāda valūtu kompozīcija, kas ļauj ievērot aktīvu un saistību ārvalstu valūtās līdzsvaru un tādējādi izvairīties no valūtu kursu svārstību ietekmes.

12.attēls.

Valsts parāda portfeļa vadības pamatprincipi

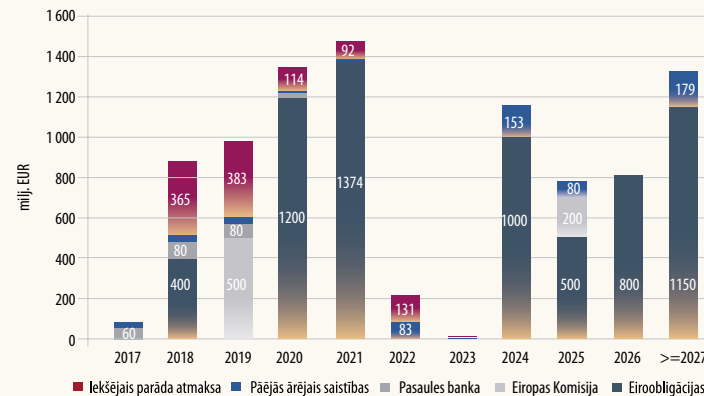

Valsts parāda vadības iedalīšana divos savstarpēji saistītos procesos – valsts aizņēmumu vadība un valsts parāda portfeļa vadība – ļauj Valsts kasei, veicot jaunus aizņēmumus, sasniegt valsts aizņēmumu vadības mērķi, savukārt, vēlāk, nepieciešamības gadījumā koriģēt valsts parāda portfeļa struktūru ar atvasināto finanšu instrumentu un citu pieejamo līdzekļu palīdzību tā, lai tā būtu optimāla un atbilstu Valsts parāda vadības stratēģijā noteiktajai.

Īstenojot aizņēmumu vadību atbilstoši vidējā termiņā plānotajiem pasākumiem, pašreiz uzņemto valsts parāda saistību pārfinansēšana tiks nodrošināta ar iespējami labvēlīgiem nosacījumiem (sk. 13.attēlu).

13.attēls.

Centrālās valdības aizņēmumu atmaksas grafiks (līdz 2017.gada 31.martam uzņemtās saistības, nominālvērtībā)

* nav iekļauti sektori S130130, S130140, S130330, S130340, kā arī pieprasījuma un īstermiņa noguldījumi; aprēķins izmantoti ECB 30.03.2017. noteiktie valūtu kursi

2.tabula

Valsts parāda struktūras rādītāju atbilstība Valsts parāda vadības stratēģijā noteiktajiem valsts parāda portfeļa struktūras rādītājiem

Rādītāji	Faktiskie parāda struktūras rādītāji 31.12.2015.		Faktiskie parāda struktūras rādītāji 31.12.2016.		Stratēģijā noteiktie parāda struktūras rādītāji	
Iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoms ⁹ gada beigās	1 046,55 milj. EUR		1 116,23 milj. EUR		ne mazāk kā apjoms iepriekšējā gada beigās ¹⁰	
Dzešanas profils (%) no valsts parāda portfeļa	≤ 1 gadu	≤ 3 gadiem	≤ 1 gadu	≤ 3 gadiem	≤ 1 gadu	≤ 3 gadiem
	7,9%	31,2%	14,6%	33,6%	≤ 25%	≤ 50%
Fiksētās procentu likmes ¹¹ minimālais īpatsvars valsts parāda portfeli	95,6%		88,7%		≥ 60%	
Procentu likmju vidējais svērtais fiksētais periods gados	4,47		4,96		4,70 – 6,25 ¹²	
Tirā parāda valūtu kompozīcija	EUR 100,01%		EUR 100,44%		EUR 100% (+/- 5%)	

⁹ Apgrozībā esošo vērtspapīru, kas emitēti pēc Latvijas likumdošanas, apjoms.

¹⁰ Ir pieļaujama atkāpe, veicot negatīvas neto emisijas kārtējā gada ietvaros, ja tā attiecīgajā apmērā tiek kompensēta, plānojot nākamā gada aizņemšanās apjomus iekšējā tirgū.

¹¹ Valsts parāds ar fiksētu procentu likmi ar atlikušo dzešanas termiņu, kas ir ilgāks par vienu gadu.

¹² Sākot ar 2016.gada 31.oktobi, procentu likmju vidējais svērtais fiksētais periods gados Valsts parāda vadības stratēģijā noteiktis robežās no 4,70 – 6,25 gadiem iepriekšējā 3,65 – 5,15 koridora vietā.

Valsts kases darbība 2016.gadā

2. Valsts parāda vadība

2.5. Valsts vārdā sniegtie galvojumi

Valsts vārdā sniegtos galvojumus sniedz:

- 1) par saistībām, kuras investīciju veikšanai uzņemas kapitālsabiedrība, kurā valsts vai pašvaldības daļa pamatkapitālā pārsniedz 50%;
- 2) par saistībām, kas uzņemtas, lai nodrošinātu finansējumu ar normatīvajiem aktiem apstiprinātām komercdarbības atbalsta programmām;
- 3) studiju un studējošo kredītiestāžu nodrošināšanai.

Gadskārtējā valsts budžeta likumā valsts vārdā sniedzamie galvojumi tiek paredzēti atbilstoši galvojumu maksimāli pieļaujamajam limitam, kas noteikts atbilstoši fiskālo risku novērtējumam, un nozaru ministriju izvērtējumam par īstenojamā projekta nepieciešamību un tā ietekmi uz valsts budžetu un tautsaimniecības attīstību.

Galvojumu saistību izpildes fiskālo risku novērtēšanu un vadību, kā arī galvojumu plānošanas, sniegšanas un uzraudzības procesu nosaka 2014.gada 8.jūlijā izdotie Ministru kabineta noteikumi Nr.391 „Kārtība, kādā gadskārtējā valsts budžeta likumprojektā iekļauj pieprasījumus valsts vārdā sniedzamajiem galvojumiem un veic galvojumu sniegšanu un uzraudzību”. Lēmumu par galvojumu sniegšanu vai nesniegšanu saskaņā ar gadskārtējo valsts budžeta likumu pieņem Ministru kabinets.

2016.gadā valsts vārdā izsniegti gadskārtējā valsts budžeta likumā paredzētie galvojumi tikai studiju un studējošo kredītiestāžu par kopējo summu 8,2 milj. euro, kas ir mazāk par likumā „Par valsts budžetu 2016.gadam” noteikto valsts vārdā izsniedzamo galvojumu apjomu studiju un studējošo kredītiestāžu (35,9 milj. euro).

Valsts galvoto aizdevumu atlikums 2016.gada beigās bija 432,9 milj. euro, kas ir par 6,6 milj. euro vairāk nekā 2015.gada beigās.

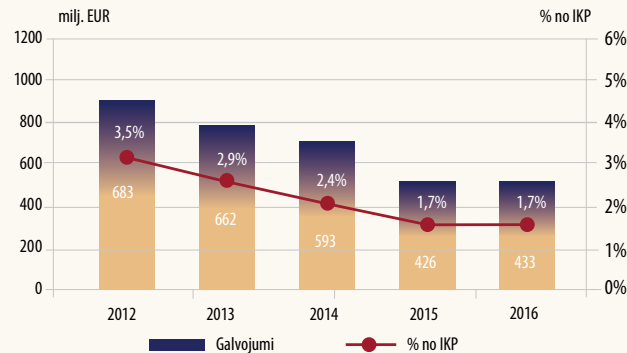
Valsts galvoto aizdevumu portfeli sadalījumā pa aizņēmējiem vislielāko apjomu – 39% veido valsts galvojumi par veselības aprūpes iestāžu uzņēmējām

saistībām, 22% – sniegtie valsts galvojumi studējošo un studiju kredītiestāžu programmas nodrošināšanai un par valsts AS „Attīstības finanšu institūcija „Altum”” saistībām valsts atbalsta programmu īstenošanai – 25%.

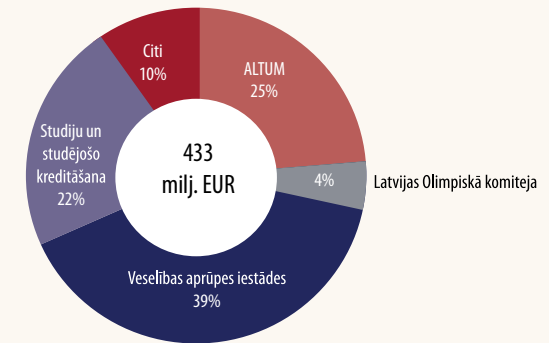
14.attēls.

Valsts galvoto aizdevumu atlikums, milj. EUR

15.attēls.

Valsts vārdā sniegto galvojumu portfeli sadalījumā pa aizņēmējiem uz 31.12.2016.

2.6. Valsts kases darbības stratēģijā noteikto darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji valsts parāda vadībā

3.tabula

Darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji valsts parāda vadībā

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīva rādītāja skaitliskās vērtības 2016.gadā	
		Plānotais	Izpilde
1. Paplašināta un diversificēta investoru bāze.	1. Gada laikā starptautiskajos finanšu tirgos veiktajās vērtspapīru emisijās no jauniem investoriem piesaistīto resursu apjoms (jaunu investoru sākotnējās emisijās iegādātais vērtspapīru apjoms % no gada ārējo emisijas apjoma).	5	8
2. Starptautiskā aizņēmuma programmas aizdevumi pārfinansēti ar labvēlīgiem nosacījumiem.	2. Latvijas valsts aizņēmšanās likumu līmeņa atbilstība etalona likmei ¹³ (%).	Ne augstāk kā etalons: 10.05.2016. emisijai etalons – 1,891% 30.09.2016. emisijas etalons – 0,890%	10.05.2016. emisijas likme – 1,514% 30.09.2016. emisijas likme – 0,456%
3. Uzturēts valsts vērtspapīru piedāvājums iekšējā finanšu tirgus dalībniekiem.	3. Apgrozījumā esošais iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjoms gada beigās nominālvērtībā (milj. euro).	Ne zemāks kā iepriekšējā gada beigās (1 116,23)	1 060,76 milj. euro ¹⁴

¹³ Etalona likmi etalona apjoma emisijai nosaka atbilstoši starptautiskajos finanšu tirgos veiktajām likmju līmenim un tā sastāv no Centrālās un Austrumeiropas reģiona valstu, kuru kredītreitings līmenis ir +/- 2 pakāpes pret Latviju noteikto, starptautiskajos finanšu tirgos emitēto obligāciju likmēm otrreizējā tirgū atbilstošajā valūtā, no kurām izveidota peļņas līkne ar logaritmisko funkciju, un pieskaitītiem 0,25%, kas ietver jauna aizņēmuma veikšanas papildu uzdevojumu.

¹⁴ Atbilstoši Valsts parāda vadības stratēģijai ir pieļaujama atkāpe, veicot negatīvas neto emisijas kārtējā gada ietvaros, ja tā attiecīgajā apmērā tiek kompensēta, plānojot nākamā gada aizņēmšanās apjomus iekšējā tirgū.

Valsts kases darbība 2016.gadā

2. Valsts parāda vadība

2.7. Novērtējums par Valsts kases darbības stratēģijas 2014.-2016.gadam ieviešanu valsts parāda vadībā

Valsts parāda vadības stratēģiskais mērķis: "Nodrošināt finanšu resursus finansēšanas nepieciešamības segšanai ar izdevīgākiem nosacījumiem, ierobežojot finanšu riskus un ņemot vērā Latvijas valsts makroekonomikas attīstību un finanšu tirgus integrāciju kopējā eirozonas finanšu tirgū, kā arī nodrošināt valsts vārdā sniegto galvojumu procesa īstenošanu" 2014.-2016.gadam noteiktajā apmērā (izvirzītie uzdevumi/sasniedzamie rezultāti) sasniegti.

Stratēģisko uzdevumu sasniegšanu sekmēja:

- 1) valsts tautsaimniecības un ekonomiskā attīstība, fiskālā politika, Latvijas pievienošanās eirozonai un iestāšanās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā (OECD);
- 2) valsts kredītreitinga paaugstināšana un nostabilizēšanās "A" kredītreitinga grupā;
- 3) aizņemšanās darījumiem labvēlīga situācija finanšu tirgos, dažādas aizņemšanās instrumentu iespējas, diversificētā un ar katru emisiju paplašinātā valsts vērtspapīru investoru bāze;
- 4) personāla nodrošinājums, kompetence un uzkrātā pieredze valsts parāda vadībā, lojalitāte, ieinteresētība, motivācija;
- 5) mūsdienīgi informācijas tehnoloģiju risinājumi, informāciju sistēmu funkcionalitāte, stabilitāte, integritāte un drošums;
- 6) kvalitātes, risku un informācijas drošības vadības sistēmas ieviešana un efektivitāte izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Atsevišķu rezultātu pilnīgu sasniegšanu kavēja:

- 1) apgrūtināta cilvēkresursu efektīva vadība (atalgojuma politika valsts pārvaldes iestādēs nav konkurētspējīga ar atalgojumu radniecīgās nozarēs finanšu un privātajā sektorā), t.sk. ietverot specifisku zināšanu pārmantojamību, paaugstinātu darba slodzi;
- 2) politisko un ārējās vides faktoru ietekme uz izvirzīto mērķu sasniegšanu un funkciju izpildi: nenoteiktība vai iespējami satricinājumi finanšu tirgos

ārpolitisko risku dēļ, esošo un jaunu ģeopolitisko risku iespējamības un finanšu tirgus neprognozējamības pieaugums.

Valsts parāda vadībā noteikto stratēģisko rezultātu izpilde 2014.-2016.gadā:

- 1) Regulāri monitorējot un izvērtējot globālajos finanšu tirgos notiekošās svārstības, savlaicīgi nodrošināti finanšu resursi valsts budžeta izpildes finansēšanai un valsts parāda pārfinansēšanai, ievērojot Valsts parāda vadības stratēģijā noteikto. Valsts aizņēmumi organizēti iekšējā un starptautiskajos finanšu tirgos, lielāko daļu resursu piesaistot etalona apjoma obligāciju emisijās starptautiskajos finanšu tirgos, fiksējot aizņemšanās likmes vēsturiski zemākajos līmeņos un aizņemoties uz iespējami garākiem termiņiem. Finanšu tirgus radītās iespējas un izvēlētā aizņemšanās stratēģija, izvairoties no būtiskiem riskiem, ļāva samazināt valsts parāda apkalpošanas izdevumus vidējā un ilgtermiņā, ar labvēlīgiem nosacījumiem pārfinansējot starptautiskā aizņēmuma programmas aizdevumus.
- 2) Uzturēts regulārs valsts vērtspapīru piedāvājums iekšējā finanšu tirgus institucionālajiem investoriem un krājobligāciju piedāvājums mājāsaimniecībām, veicinot iekšējā finanšu tirgus funkcionēšanu un attīstību. Ieviešot un nostiprinot Primāro dīleru sistēmu, pilnveidots valsts vērtspapīru sākotnējās izvietojuma process, veicinot stabili augstu pieprasījumu pēc valsts vērtspapīriem.
- 3) Operatīvi izmantojot unikālo finanšu tirgus situāciju un kapitalizējot ieguvumus no Latvijas vērtspapīru kredītriska uzcenojuma atšķirībām *euro* un *ASV dolāros*, 2015.gada decembrī veikta *ASV dolāros* emitēto obligāciju daļēja pārfinansēšana ar jaunām līdzīga termiņa eiroobligācijām. Šo izdevīgā brīdī operatīvi īstenoto pasākumu rezultātā panākts būtisks valsts parāda apkalpošanas izdevumu ietaupījums vidējā termiņā, kā arī veiktais darījumu kopums starptautiski atzīmēts kā pirmais šāda veida valsts parāda pārfinansēšanas darījums Centrālajā un Austrumeiropā, kas kalpo kā etalons līdzīgu darījumu veikšanai arī citām valstīm.

- 4) Nodrošinātas papildu aizņemšanās un citu finanšu darījumu iespējas, 2015.gada martā noslēdzot aizņēmuma līgumu ar Eiropas Investīciju banku, uzturot sarunas ar Eiropas Padomes Attīstības banku, kā arī ar citiem partneriem par sadarbības iespējām citos darījumu veidos valsts parāda vadības ietvaros.
- 5) Nodrošināta valsts vērtspapīru investoru loka diversifikācija un paplašināšana, īstenojot regulāru, pastāvīgu dialogu un ilgtermiņa darbu ar investoru sabiedrību un sadarbības partneriem, veicinot dažādu pasaules reģionu investoru aktīvu dalību un konkurenci valsts ārējā aizņēmuma vērtspapīru sākotnējā izvietojumā.
- 6) Latvijas valsts kredītreitinga paaugstināšanas un stabilizēšanas "A" grupā veicināšanai organizēts aktīvs darbs ar starptautiskajām reitinga aģentūrām, kredītreitinga noteikšanas procesā nodrošinot vienota un saskaņota viedokļa sniegšanu par situāciju Latvijā.
- 7) Pilnveidots valsts galvojumu izsniegšanas un uzraudzības process, pārskatot normatīvo regulējumu atbilstoši kvalitatīva un efektīva pakalpojuma sniegšanas principiem, kā arī pilnveidoti galvojumu grāmatvedības uzskaites un atspoguļošanas finanšu pārskatos principi.

Noslēdzoties Valsts kases darbības stratēģijas 2014.-2016.gadam periodam, izvērtējot tās ieviešanas rezultātus, stratēģisko mērķu un uzdevumu sasniegšanas pakāpi, ievērojot tiesisko regulējumu un faktorus Valsts kase jaunajam stratēģiskās plānošanas periodam (2017.-2019.gads) stratēģiskā mērķa sasniegšanai noteikusi jaunus rezultātīvo rādītāju vērtības un izvirzījusi nākamos uzdevumus:

- 1) pastāvīgi pilnveidot investoru attiecību vadību;
- 2) uzlabot valsts vērtspapīru likviditāti.

Valsts kases darbība 2016.gadā

3. Naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadība

3.1. Darbības principi un attīstības virzieni

Finanšu ministrijas apstiprinātā Valsts kases naudas līdzekļu vadības stratēģija nosaka Valsts kases mērķus, uzdevumus un atbildību, veicot finansiāli efektīvu un drošu Valsts kases pārvaldībā esošo naudas līdzekļu vadību, ievērojot likviditātes nodrošināšanas prasības un ierobežojot finanšu riskus.

Uz laiku brīvos naudas līdzekļus Valsts kase izvieto Latvijas un ārvalstu kredītiestādēs vai iegulda fiksēta ienākuma parāda vērtspapīros, ierobežojot finanšu riskus saskaņā ar Valsts kases naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteiktajiem ieguldījumu parametriem un sadarbības limitiem, kurus nosaka katram darījumu partnerim atkarībā no finanšu instrumenta veida.

Lai nodrošinātu Valsts kases naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteikto naudas līdzekļu vadības pamatprincipu ievērošanu un mērķu sasniegšanu, naudas līdzekļu vadībā noteiktas šādas prioritātes vidējam termiņam:

- 1) nodrošināt naudas līdzekļu vadības procesa atbilstību labākajai finanšu tirgus praksei, ievērojot finansiāli efektīvas un drošas naudas līdzekļu izvietošanas pamatprincipus, par nozīmīgāko uzskatot likviditātes nodrošināšanu un finanšu risku ierobežošanu;
- 2) uzturēt un attīstīt ilgtermiņa sadarbību ar iekšējā un starptautiskā finanšu tirgus dalībniekiem (sadarbības partneriem), lai paplašinātu naudas līdzekļu ieguldīšanas un īstermiņa aizņemšanās iespējas un nodrošinātu finanšu vadības lēmumu pieņemšanai abpusēji nepieciešamo informāciju.

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Valsts kase organizē valsts aizdevumu izsniegšanas procesu, nodrošinot valsts aizdevumu piešķiršanu saskaņā ar noslēgtajiem aizdevumu līgumiem, sekojot līdzi valsts aizdevuma saņēmēju finansiālajam stāvoklim un uzraugot valsts aizdevuma atmaksas.

Prioritātes valsts aizdevumu vadībā vidējam termiņam:

- 1) nodrošināt caurskatāmu un efektīvu valsts aizdevumu vadības procesu;
- 2) nodrošināt klientu apkalpošanas kvalitāti un klientu apmierinātību ar valsts aizdevumu izsniegšanas procesu.

3.2. Naudas līdzekļu vadība

Naudas līdzekļu un likviditātes vadības process 2016.gadā vadīts nestandarta finanšu tirgus apstākļos, kad naudas līdzekļu izvietošanas iespējas īstermiņā (t.sk. kontu atlikumos) ar pozitīvu ienesīgumu kļuva ļoti ierobežotas, vienlaikus pastāvot īstermiņa aizņemšanās iespējām ar negatīvu procentu likmi. Situāciju finanšu tirgū būtiski ietekmēja Eiropas Centrālās bankas padomes pieņemtie lēmumi par negatīvas likmes piemērošanu Eirosistēmas noguldījumu iespējām, no 2014.gada 5.jūnija – minus 0,20% apmērā, no 2015.gada 9.decembra – minus 0,30% apmērā un no 2016.gada 16.marta – minus 0,40% kā arī ar Eiropas Centrālās bankas no 2015.gada marta realizēto aktīvu vērtspapīru (t.sk. valsts parāda vērtspapīru) uzpirkšanas programmu.

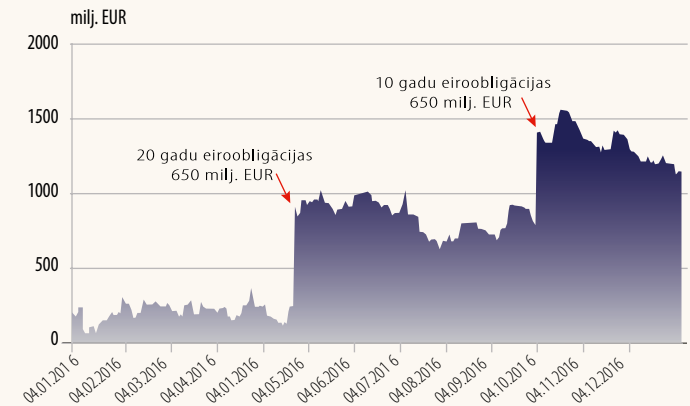
Pastāvot iespējai piesaistīt īstermiņa resursus ar negatīvām procentu likmēm, lai iespējami efektīvi nodrošinātu naudas līdzekļu un likviditātes vadību, Valsts kase 2016.gada sākumā ieviesa jaunu īstermiņa aizņemšanās instrumentu – parādzīmes ar dzēšanas termiņu 21 diena, kuras, pateicoties negatīvām likmēm, ar prēmiju pēc nepieciešamības tiek emitētas un dzēstas mēneša ietvaros, – kā arī likviditātes vadības ietvaros izmantoja īstermiņa aizņemšanās iespējas no vietējām un ārvalstu kredītiestādēm. Īstermiņa aizņemšanās instrumentu izmantošana ir precīzi saskaņota ar valsts budžeta izpildes ciklu mēneša ietvaros, ļaujot izmantot piesaistītos resursus tieši tad, kad tas ir nepieciešams. Naudas līdzekļu vadības ietvaros ir pieļaujama vienlaicīga naudas līdzekļu izvietošana un aizņemšanās likviditātes nodrošināšanai, ja tas ir finansiāli izdevīgi no kopējā naudas līdzekļu vadības viedokļa.

Iespējami efektīvai naudas līdzekļu un likviditātes vadības nodrošināšanai līdz 2016.gada maijam tika uzturēti iespējami zemāks likvīdo naudas līdzekļu atlikums

Valsts kases kontos un likviditātes vadības ietvaros izmantoti īstermiņa aizņemšanās instrumenti (21 dienas parādzīmes un īstermiņa aizņemšanās no vietējām un ārvalstu kredītiestādēm) ar negatīvām likmēm. Atbilstoši aizņemšanās stratēģijai 2016.gada maijā un oktobrī veikto eiroobligāciju emisiju rezultātā resursu apjoms Valsts kases kontos būtiski pieauga, un piesaistītie resursi tika izvietoti depozītos, kontu atlikumos un ieguldīti fiksēta ienākuma vērtspapīros.

16.attēls.

Valsts kases rīcībā esošie likvīdie resursi 2016.gadā, milj. EUR

Faktiskie procentu ieņēmumi valsts pamatbudžetā par depozītiem un kontu atlikumiem 2016.gadā nodrošināti 16,4 milj. euro apmērā jeb 108% no likumā „Par valsts budžetu 2016.gadam” plānotā apjoma (15,2 milj. euro).

Likviditātes nodrošināšanas atbalsta ietvaros AS „Reverta” 2016.gadā samaksāja visus procentus par obligācijām 16,64 milj. euro apmērā un dzēsa valsts atbalsta obligācijas 40,02 milj. euro apmērā. AS „Reverta” slēgto emisiju apjoms 2016.gada beigās bija 384,63 milj. euro, ieguldījumi AS „Reverta” pamatkapitālā 2016.gadā nav bijuši.

Valsts kases darbība 2016.gadā

3. Naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadība

3.3. Valsts aizdevumu vadība

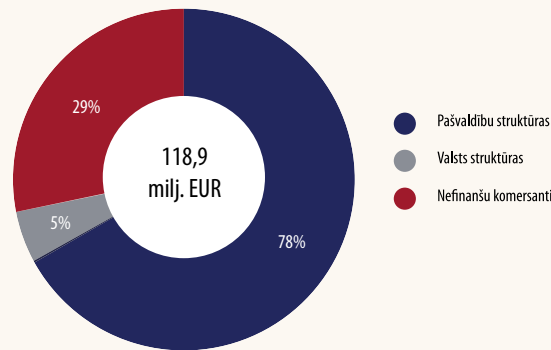
Valsts aizdevumu saņēmēju subjektu¹⁵ loks noteikts Likuma par budžetu un finanšu vadību 36.pantā. Savukārt gadskārtējais likums par valsts budžetu kārtējam gadam nosaka valsts aizdevumu limitu, kādā apmērā var attiecīgajā gadā tikt izsniegti valsts aizdevumi, atsevišķi izdalot pašvaldību aizņēmumu limitu. Kopējais valsts aizdevumu limits veidojas no gadskārtējā likumā par valsts budžetu noteiktā apmēra, kam pieskaitītas attiecīgajā gadā veiktās valsts aizdevumu atmaksas (aizdevumu atmaksas valsts pamatbudžetā plāno atbilstoši aizdevuma līgumā noteiktajiem atmaksu termiņiem un apjomiem).

Valsts kase atbilstoši 2015.gada 30.jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.363 "Kārtība, kādā ministrijas un citas centrālās valsts iestādes iekļauj gadskārtējā valsts budžeta likumprojektā valsts aizdevumu pieprasījumus, un valsts aizdevumu izsniegšanas un apkalpošanas kārtība" veic valsts aizdevumu izsniegšanu un apkalpošanu, tai skaitā nepieciešamības gadījumā veic darbības, lai nodrošinātu valsts aizdevumu saistību pienācīgu izpildi.

Izvērtējot valsts aizdevumu portfeli un tā struktūru, aizdevuma portfeļa atmaksas iespējamības novērtējumu Valsts kase sniedza priekšlikumus finanšu ministram par tālākām darbībām aizdevumu portfeļa uzraudzībai.

Gadskārtējā valsts budžetā valsts aizdevumu kopējais palielinājums 2016.gadā bija noteikts 361,4 milj. *euro* apmērā, t.sk. pašvaldību aizņēmumu kopējais palielinājums 118,1 milj. *euro* apmērā. Kopējais 2016.gadā pieļaujama izsniedzamo valsts aizdevumu apmērs bija paredzēts 468,1 milj. *euro*, kas ietver gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto valsts aizdevumu kopējo palielinājumu un iepriekšējos gados izsniegto valsts aizdevumu atmaksas 2016.gadā.

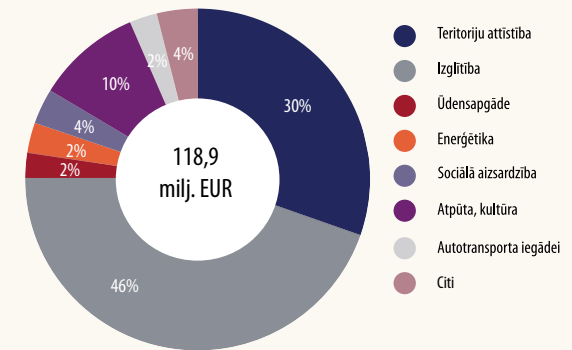
17.attēls.
2016.gadā izsniegto valsts aizdevumu saņēmēji¹⁶

3.3.1. Valsts aizdevumi pašvaldībām un pašvaldību struktūru kontrolētiem un finansētiem komersantiem

2016.gadā vislielākais valsts aizdevumu apjoms 118,9 milj. *euro* apmērā jeb 66% no kopējā valsts izsniegto aizdevumu apjoma ir izsniegts pašvaldībām un pašvaldību struktūru kontrolētiem un finansētiem komersantiem, t.sk. ES līdzfinansēto projektu īstenošanai – 8,7 milj. *euro*, pašvaldību investīcijām – 109,2 milj. *euro*, budžeta un finanšu vadībai – 1,0 milj. *euro*.

18.attēls.
2016.gadā izsniegto valsts aizdevumu mērķi

3.3.2. Valsts aizdevumi valsts struktūrām

Valsts aizdevumi 9,4 milj. *euro* apmērā jeb 5% no kopējā valsts izsniegto aizdevumu apjoma izsniegti valsts struktūru kontrolētām un finansētām komersantam – valsts AS „Latvijas Attīstības finanšu institūcija „Altum”” valsts atbalsta programmu īstenošanai.

¹⁵ Saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību valsts aizdevumus var saņemt pašvaldības, valsts speciālā budžeta izpildītāji, kapitālsabiedrības, kurās valsts vai pašvaldības daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopsummā pārsniedz 50%, un vairāku pašvaldību veidotas kapitālsabiedrības, kurās pašvaldību daļa pamatkapitālā kopsummā pārsniedz 65%, kā arī tie zinātniskie institūti un augstskolas, kam ir noteikts atvasināts publiskas personas statuss, un ostu pārvaldes.

¹⁶ Valsts aizdevumu saņēmēju klasifikācija atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.decembra noteikumiem Nr.1456 "Noteikumi par institucionālo sektoru klasifikāciju".

Valsts kases darbība 2016.gadā

3. Naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadība

3.3.3. Valsts aizdevumi nefinanšu komersantiem

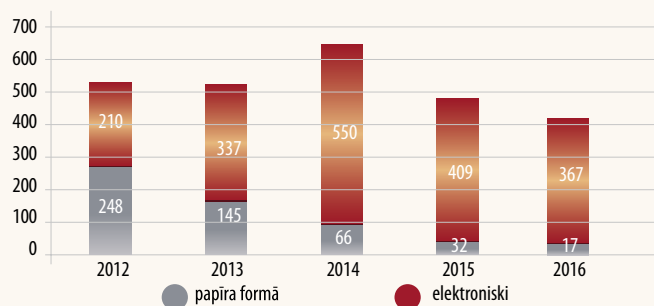
Valsts aizdevumi 51,6 milj. euro apmērā jeb 29% no kopsummas izsniegti nefinanšu komersantiem, t.sk.:

- 1) 1,6 milj. euro apmērā kapitālsabiedrībām, kuru kapitāldaļu turētājs 100% apmērā ir pašvaldība, ES līdzfinansēto projektu īstenošanai ūdensapgādes un siltumapgādes sistēmu rekonstrukcijai;
- 2) 50,0 milj. euro – AS "Air Baltic Corporation" gaisa flotes finansēšanai.

Ievērojot Ministru kabineta lēmumus un saskaņā ar Valsts kases darbības stratēģiju valsts aizdevuma līgumi tiek slēgti elektroniski, tādējādi ekonomējot laiku un finanšu resursus. 2016.gadā 86,4% no visiem noslēgtajiem valsts aizdevuma līgumiem un vienošanās protokoliem tika noslēgti elektroniski, līdz ar to Valsts kases stratēģijas rezultatīvais rādītājs ($\geq 80\%$) tika sasniegts.

19.attēls.

Ar pašvaldībām noslēgto aizdevumu līgumu skaits pa gadiem

2016. gadā pašvaldības finanšu resursus aizdevuma veidā 100% apmērā ir piesaistījušas no Valsts kases, kas norāda uz to, ka Valsts kase nodrošina finansiāli izdevīgus nosacījumus.

3.4. Valsts kases darbības stratēģijā noteikto darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadībā

4.tabula

Darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadībā

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīva rādītāja skaitliskās vērtības 2016.gadā	
		Plānotais	Izpilde
1. Labākajai finanšu tirgus praksei atbilstoša droša un iespējami efektīva naudas līdzekļu vadība.	1. Nodrošināti ieņēmumi no valsts budžeta līdzekļu ieguldīšanas gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktajā apmērā (izpilde % no gada plāna).	≥ 100	108
2. Nodrošināts metodoloģiski caurskatāms, efektīvs, operatīvs, labai tirgus praksei un valsts interesēm atbilstošs valsts izdevumu plānošanas, sniegšanas un, uzraudzības process.	2.1. Apmierinātība ar saņemto pakalpojumu kvalitāti (% no aptaujāto klientu skaita).	≥ 75	- ¹⁷
	2.2. Pakalpojumu saņemšana, izmantojot elektroniskos pakalpojumu sniegšanas kanālus (elektroniski noslēgtie līgumi un vienošanās protokoli (% no gadā noslēgto līgumu un vienošanās protokolu kopējā skaita)).	≥ 85	86,4

¹⁷ Saskaņā ar Valsts kases kvalitātes vadības sistēmu reglamentējošajos dokumentos noteikto klientu apmierinātības pētījumu veikšana ne retāk kā reizi trijos gados. Pēc nepieciešamības veic gan visaptverošas klientu aptaujas, gan aptaujas konkrēta pakalpojuma un klientu segmenta apmierinātības un vajadzību apzināšanai. 2015.gadā aptaujas veikšanas nepieciešamība nav identificēta, jo 2014.gadā veiktās Valsts kases klientu apmierinātības aptaujas rezultatīvais rādītājs sasniedza 87%.

3. Naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadība

3.5. Novērtējums par Valsts kases darbības stratēģijas 2014.-2016.gadam ieviešanu naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadībā

Naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadības stratēģiskais mērķis: "Nodrošināt finansiāli efektīvu un drošu naudas līdzekļu vadību, ierobežojot un uzraugot finanšu riskus, savlaicīgi un pilnā apmērā nodrošinot naudas līdzekļu pieejamību valsts finansiālo saistību izpildei, kā arī nodrošināt valsts interesēm atbilstošu valsts aizdevumu procesa īstenošanu" 2014.-2016.gadam noteiktajā apmērā (izvirzītie uzdevumi/sasniedzamie rezultāti) sasniegts.

Stratēģisko uzdevumu sasniegšanu sekmēja:

- 1) valsts tautsaimniecības attīstība, fiskālā politika, Latvijas pievienošanās eirozonai;
- 2) valsts kredītreitīga paaugstināšana un nostabilizēšanās "A" kredītreitīga grupā;
- 3) Eiropas Centrālās bankas īstenoto pasākumu rezultātā izveidojusies nestandarta situācija finanšu tirgos, pastāvot īstermiņa aizņemšanās iespējām par negatīvajām likmēm;
- 4) pieejamais finansējuma apjoms funkciju nodrošināšanai un sniegto pakalpojumu attīstīšanai;
- 5) personāla nodrošinājums, kompetence un uzkrātā pieredze naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadībā, lojalitāte, ieinteresētība, motivācija;
- 6) mūsdienīgi informācijas tehnoloģiju risinājumi, informāciju sistēmu funkcionalitāte, stabilitāte, integritāte un drošums;
- 7) kvalitātes, risku un informācijas drošības vadības sistēmas ieviešana un efektivitāte izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Atsevišķu rezultātu pilnīgu sasniegšanu kavēja:

- 1) Eiropas Centrālās bankas īstenoto pasākumu rezultātā izveidojusies nestandarta situācija finanšu tirgos, pastāvot ierobežotām iespējām veikt naudas līdzekļu izvietošanu īstermiņā (t.sk. kontu atlikumos) ar pozitīvu ienesīgumu;
- 2) apgrūtināta cilvēkresursu efektīva vadība (atalgojuma politika valsts pārvaldes iestādēs nav konkurētspējīga ar atalgojumu radniecīgās nozarēs finanšu un privātajā sektorā), t.sk. ietverot specifisku zināšanu pārmantojamību, paaugstinātu darba slodzi.

Naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadībā noteikto stratēģisko rezultātu izpilde 2014.-2016.gadā:

- 1) Nodrošināts naudas līdzekļu vadības process atbilstoši labākajai finanšu tirgus praksei, ievērojot finansiāli efektīvas un drošas naudas līdzekļu vadības pamatprincipus. Nestandarta finanšu tirgus apstākļos izpildīti Valsts kases Naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteiktie mērķi: savlaicīgi nodrošināta likviditāte, ierobežoti finanšu riski un ieguldīšanas darījumi veikti ar iespējami izdevīgākiem finanšu nosacījumiem. Likviditātes vadības procesa optimizēšanai ieviests jauns aizņemšanās instruments – 21 dienas parādzīmes, kuru emisijas un dzēšanas termiņi ir precīzi saskaņoti ar valsts budžeta izpildes ciklu mēneša ietvaros, ļaujot izmantot piesaistītos resursus tieši tad, kad tas ir nepieciešams.
- 2) Pilnveidots un nodrošināts valsts aizdevumu plānošanas, sniegšanas un apkalpošanas process atbilstoši labai tirgus praksei, kā arī kvalitatīvas un efektīvas pakalpojuma sniegšanas principiem, normatīvajos aktos iestrādājot Valsts kases priekšlikumus, kas nodrošinās efektīvāku valsts aizdevumu plānošanas un izsniegšanas procesu. Pilnveidoti uzkrājumu uzskaites un atspoguļošanas finanšu pārskatos principi. Nodrošināta aizdevumu portfeļa kvalitātes novērtēšana un uzraudzība, sniedzot priekšlikumus finanšu ministram par tālākām darbībām aizdevuma portfeļa uzraudzībai.

Noslēdzoties Valsts kases darbības stratēģijas 2014.-2016.gadam periodam, izvērtējot tās ieviešanas rezultātus, stratēģisko mērķu un uzdevumu sasniegšanas pakāpi, ievērojot tiesisko regulējumu un faktoros Valsts kase jaunajam stratēģiskās plānošanas periodam (2017.-2019.gads) stratēģiskā mērķa sasniegšanai noteikusi jaunas rezultātīvo rādītāju vērtības un izvirzījusi nākamos uzdevumus:

- 1) pilnveidot naudas līdzekļu vadības procesu un paplašināt izmantojamo instrumentu klāstu, ievērojot drošas un finansiāli efektīvas naudas līdzekļu vadības principus;
- 2) nodrošināt efektīvu valsts aizdevumu sniegšanas un apkalpošanas procesu un labai tirgus praksei atbilstošu pakalpojumu.

4. ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācija

4.1. Darbības principi un attīstības virzieni

Valsts kase atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam veic ES politiku instrumentu, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumentu un Norvēģijas valdības finanšu instrumentu, kā arī Latvijas un Šveices sadarbības programmas maksājumu iestādes un sertifikācijas iestādes funkcijas.

20.attēls.

ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācija

4.2. Sertifikācijas iestādes un maksājumu iestādes funkcijas 2007.-2013.gada plānošanas periodā

Atbilstoši Eiropas Komisijas normatīvajos aktos¹⁸ (turpmāk – Regula Nr.1083/2006) noteiktajam, 2007.-2013.gada plānošanas perioda izdevumu attiecināmības beigu datums bija 2015.gada 31.decembris. Lai nodrošinātu maksimālu līdzekļu apguvi, veikti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.1041¹⁹, pagarinot maksājuma pieprasījumu iesniegšanas termiņu maksājumu iestādē.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas vadlinijās noteikto, lai veicinātu efektīvāku programmas slēgšanas procesu un deklarētu veiktos izdevumus starposma izdevumu deklarācijās, līdz 2016.gada 30.jūnijam sertifikācijas iestāde pārbaudīja un iesniedza Eiropas Komisijai deviņas starposma izdevumu deklarācijas, kā arī 2016.gada 4.ceturksnī – vienu papildu starposma izdevumu deklarāciju par 2.darbības programmu.

Savukārt, lai nodrošinātu Regulas Nr.1083/2006 prasību par noslēguma izdevumu deklarāciju iesniegšanu Eiropas Komisijā līdz 2017.gada 31.martam, noslēguma

ES fondu 2007.-2013.g. plānošanas periods

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

- Veic maksājumus ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansējuma saņēmējiem;
- nodrošina saņemto un izmaksāto līdzekļu uzskaiti;
- sertificē veiktos izdevumus un saņem līdzekļu atmaksu valsts budžetā.

ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periods

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- Nodrošina saņemto un izmaksāto līdzekļu uzskaiti;
- sertificē veiktos izdevumus un saņem līdzekļu atmaksu valsts budžetā.

Eiropas Ekonomikas zona/ Norvēģijas finanšu instruments

- Iesniedz Finanšu instrumenta birojam apstiprinātus starposma finanšu pārskatus un programmas noslēguma pārskatus;
- apkopo un iesniedz Finanšu instrumenta birojam izdevumu prognozes;
- nodrošina saņemto un izlietoto finanšu instrumentu līdzekļu uzskaiti;
- ziņo Finanšu instrumenta birojam par finanšu instrumentu ietvaros uzkrātajiem procentiem;
- uzrauga neizlietoto līdzekļu vai neatbilstoši veikto izdevumu atmaksāšanu Finanšu instrumentu birojam.

Latvijas un Šveices sadarbības programma

LATVIJAS-ŠVEICES SADARBĪBAS PROGRAMMA
LATVIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME

- Atver un apkalpo sadarbības programmas līdzfinansējuma kontus;
- pārbauda saņemto maksājumu pieprasījumu atbilstību ietvarīguma un attiecīgo normatīvo aktu prasībām, apstiprina un iesniedz tos Šveices kompetentajām iestādēm;
- veic maksājumus pēc līdzfinansējuma saņemšanas no Šveices Konfederācijas;
- nodrošina neizlietoto līdzekļu vai neatbilstoši veikto izdevumu atmaksāšanu Šveices Konfederācijai.

¹⁸ Padomes Regula (EK) Nr.1083/2006 (2006.gada 11.jūlijs), ar kuru paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr.1260/1999.

¹⁹ Ministru kabineta 09.11.2010. noteikumi Nr.1041 "Kārtība, kādā paredzami valsts budžeta līdzekļi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī maksājumu veikšanas un izdevumu deklarācijas sagatavošanas kārtība".

4. ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācija

izdevumu deklarāciju projekti revīzijas iestādei atzinuma sniegšanai iesniegti 2016.gada 30.septembrī, saņemot pozitīvu revīzijas iestādes atzinumu. Noslēguma izdevumu deklarāciju projektos deklarētie izdevumi pārsniedz ES fondu piešķirumu (deklarētas virsstaistības), līdz ar to Latvija ir izpildījusi priekšnosacījumus, lai saņemtu ES fondu finansējuma piešķirumu pilnā apmērā.

Perioda slēgšanas procesu uzrauga arī Eiropas Komisija, tādēļ, lai pārliecinātos par dalībvalsts gatavību šim procesam, 2016.gada vasarā Eiropas Komisija veica auditu

5.tabula

2016.gadā Eiropas Komisijai sertificētie izdevumi un saņemtās atmaksas salīdzinājumā ar 2015.gadu, tūkst. EUR

ES politiku instruments	Deklarētie attiecināmie izdevumi		Pieprasītā summa		Saņemtā summa		Noslēguma izdevumu deklarācijas projektā norādītā pieprasāmā summa (5%ES piešķiruma)
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	
1. Darbības programma (ESF)	53 678	25 192	0	0	0	0	29 155
2. Darbības programma (ERAF)	159 342	248 380	48 693	0	146 336	0	34 814
3. Darbības programma	571 285	676 674	426 179	0	477 042	0	162 553
<i>t.sk. ERAF</i>	<i>293 761</i>	<i>300 456</i>	<i>231 889</i>	<i>0</i>	<i>233 388</i>	<i>0</i>	<i>85 564</i>
<i>t.sk. Kohēzijas fonds</i>	<i>277 524</i>	<i>376 218</i>	<i>194 290</i>	<i>0</i>	<i>243 654</i>	<i>0</i>	<i>78 989</i>
Kopā	784 305	950 246	474 872	0	623 378	0	226 522

Avots: Valsts kase, ES SFKF VIS²⁰

vadošajā, sertifikācijas un revīzijas iestādē. Sertifikācijas iestādes darbībā trūkumi netika konstatēti. 2016.gadā ES fondu ietvaros 2007.-2013.gada plānošanas periodam maksājumu iestāde izpildīja 1 961 maksājumu rīkojumu. No ES fondu līdzekļiem maksājumu iestāde atmaksāja finansējuma saņēmējiem 312 536 tūkst. euro.

5. tabulā norādītā pieprasītā summa ir "0", jo atbilstoši Regulas Nr.1083/2006 nosacījumiem avansa un starpposma maksājumu veidā Eiropas Komisijai samaksā 95% no ES fondu finansējuma piešķiruma, savukārt atlikušos 5% – pēc programmas noslēguma dokumentu apstiprināšanas.

4.3. Sertifikācijas iestādes funkcijas 2014.-2020.gada plānošanas periodā

Atšķirībā no 2007.-2013.gada plānošanas perioda šajā plānošanas periodā Eiropas Komisijas normatīvie akti²¹ (turpmāk – Regula Nr.1303/2013) paredz izmaiņas atskaitīšanās mehānismā par veiktajiem izdevumiem, nosakot, ka maksājuma pieteikumi jāiesniedz par kārtējo grāmatvedības gadu un, grāmatvedības gadam noslēdzoties, jāiesniedz kontu slēgums.

2016.gadā veikti pirmie izdevumi finansējuma saņēmējiem, pārbaudot un Eiropas Komisijā iesniedzot pirmos maksājuma pieteikumus (par grāmatvedības gadu no 2015.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 30.jūnijam), kā arī saņemot no Eiropas Komisijas pirmos starpposma maksājumus 41,6 milj. euro apmērā un kārtējos avansus 83,1 milj euro apmērā.

Latvija bija viena no pirmajām dalībvalstīm, kurā Eiropas Komisijas auditori veica Agrāro preventīvas sistēmu revīziju (2014-2020), lai novērtētu dalībvalstī izveidotās vadības un kontroles sistēmas darbību. Eiropas Komisijas audita ziņojuma projekts vēl tiek saskaņots, taču Valsts kases kā sertifikācijas iestādes darbībā trūkumi netika konstatēti.

Arī revīzijas iestāde veica ES fondu un Kohēzijas fonda izveidotā procesa Maksājuma pieteikumu un kontu slēguma sagatavošanas darbības efektivitātes auditu sertifikācijas iestādē. Pārbaudē tika identificēti divi nebūtiski trūkumi, kas 2016.gadā novērsti un kopumā neietekmēja sertifikācijas iestādē izveidoto vadības un kontroles sistēmu.

²⁰ ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda Vienotā informācijas sistēma.

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.1303/2013 (2013.gada 17.decembris), ar kuru paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.1083/2006.

4. ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācija

6.tabula

2016.gadā deklarētie izdevumi un saņemtās atmaksas/ avansa maksājumi no Eiropas Komisijas, tūkst. EUR

Fonds	Maksājuma pieteikumos deklarētie kopējie ²² attiecināmie izdevumi	t.sk. 2.grāmatvedības gadā	t.sk. 3.grāmatvedības gadā	Saņemtie maksājumi no Eiropas Komisijas	t.sk. saņemtie ikgadējie avansi no Eiropas Komisijas par 2.grāmatvedības gadu	t.sk. 2.grāmatvedības gadā	t.sk. 3.grāmatvedības gadā	Plānotais bilances maksājums ²³ par 2.grāmat-vedības gadu
(1)	(2)=(3)+(4)	(3)	(4)	(5)=(6)+(7)	(6)	(7)	(8)	(9)
ESF ²⁴ (t.sk. JN1 ²⁵)	29 891	16 153	13 738	36 352	12 620	12 715	11 017	-11 208
ERAF26	80 162	925	79 237	106 467	45 144	707	60 616	-45 065
KF27	106 632	88 502	18 130	106 943	25 369	67 704	13 870	-18 112
Kopā	216 685	105 580	111 105	249 762	83 133	81 126	85 503	-74 385

 201Avots: Valsts kase, ES SFKF VIS²⁸

6.tabulā norādītās pieprasītās summa atšķiras no saņemtajām, jo atbilstoši Regulas Nr.1303/2013 nosacījumiem Eiropas Komisija veic maksājumu dalībvalstij 90% apmērā no pieprasāmās summas, savukārt atlikušos 10% ietur un veic tikai pēc kontu slēguma apstiprināšanas atbilstoši faktiskai attiecināmo izdevumu summai. Gadījumos, kad dalībvalsts nav apguvusi saņemtā ikgadējā avansa summu, neapgūtā summa ir jāatmaksā Eiropas Komisijai, taču šī atmaksa neietekmē ES fondu piešķiruma apmēru.

Ņemot vērā jauno atskaitīšanās kārtību, sertifikācijas iestāde sagatavoja un iesniedza revīzijas iestādei atzinuma sniegšanai pirmo kontu slēguma projektu.

4.4. Maksājumu iestādes funkcijas Latvijas un Šveices sadarbības programmas ietvaros

Latvijas un Šveices sadarbības programmas ietvaros 2016.gadā maksājumu iestāde pārbaudīja un Šveices kompetentajām iestādēm iesniedza 8starpposma un divus noslēguma līdzekļu atmaksas pieprasījumu par kopējo summu 3,77 milj. Šveices franku un par iesniegtajiem līdzekļu atmaksas pieprasījumiem saņēma 3,84 milj. Šveices franku (saņemtā summa ir lielāka nekā pieprasītā, jo viens no 2015.gadā iesniegtajiem līdzekļu pieprasījumiem no Šveices kompetento iestāžu puses apmaksāts 2016.gadā). Līdz 2016.gada beigām programmas ietvaros Šveices kompetentajām iestādēm ir iesniegti septiņi noslēguma pārskati, īstenošanā ir palikuši četri projekti. No Latvijai pieejamā piešķiruma (56,88 milj. Šveices franku) maksājumus no donorvalsts saņēmi jau 87,7% (49,86 milj. Šveices franku).

2016.gadā Finanšu ministrijas iekšējā audita departaments sadarbībā ar Valsts kases iekšējā audita departamentu veica pārbaudi "Par Latvijas un Šveices sadarbības programmas administrēšanu: projektu pārskatu un līdzekļu pieprasījumu kontrole un projektu uzraudzība pēc ieviešanas", pārbaudes ziņojumā trūkumi, kas būtu saistīti ar maksājumu iestādes funkcijām, netika konstatēti.

4.5. Sertifikācijas iestādes funkcijas Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumentam un Norvēģijas finanšu instrumentam

2009.-2014.gada plānošanas perioda Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumenta ieviešana galvenokārt notika programmu veidā²⁹, tādējādi nodrošinot efektīvāku finanšu instrumentu īstenošanu. Latvijā tiek īstenotas septiņas programmas un tehniskās palīdzības projekts. 2016.gadā sertifikācijas iestāde atbilstoši tās kvalitātes vadības sistēmu reglamentējošos dokumentos noteiktajai kārtībai pārbaudīja un iesniedza Finanšu instrumentu birojam 24 starpposma pārskatus, pieprasot no donorvalstīm 21,1 milj. euro, un par iesniegtajiem pārskatiem saņēma līdzekļus pilnā apmērā.

²² Eiropas Savienības finansējums, nacionālais publiskais finansējums un privātais finansējums.

²³ Plānotais no Eiropas Komisijas saņemamais/ Eiropas Komisijai atmaksājams līdzekļu apjoms par 2.grāmatvedības gadu (summa tiek aprēķināta ņemot vērā plānoto kontu slēgumā iekļaujamo izdevumu apjomu, saņemto ikgadējo avansu apjomu, kuru bija jāapgūst 2.grāmatvedības gadā un par 2.grāmatvedības gadu saņemtās atmaksas no Eiropas Komisijas).

²⁴ Eiropas Sociālais fonds

²⁵ Jauniešu nodarbinātības iniciatīva

²⁶ Eiropas Reģionālās attīstības fonds

²⁷ Kohēzijas fonds

²⁸ Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēma.

²⁹ Tehniskā palīdzība saņēmējvalstij un līdzekļi savstarpējam attiecībām nacionālā līmenī tek īstenots kā projekts.

4. ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācija

4.6. Valsts kases darbības stratēģijā noteikto darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācijā

7.tabula

Darbības rezultātu rezultatīvie rādītāji
ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības
maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācijā

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības 2016.gadā	
		Plānotais	Izpilde
1. Pilnā apmērā apmaksāti sertifikātie izdevumi.	1. No Eiropas Komisijas saņemtie izdevumi (% no Eiropas Komisijai pieprasītajiem izdevumiem).	100	100

4.7. Novērtējums par Valsts kases darbības stratēģijas 2014.-2016.gadam ieviešanu ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācijā

ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācijas stratēģiskais mērķis: „ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācija, organizējot un standartizējot maksājumu iestādes un sertifikācijas iestādes funkciju izpildi tā, lai nodrošinātu piešķirējinstāciju un Latvijas Republikas normatīvajos aktos iekļauto prasību ievērošanu, savlaicīgu līdzekļu saņemšanu no piešķirējinstācijām un minimizētu pieļaujamo risku neatbilstoši veikto izdevumu iekļaušanai izdevumu deklarācijās un pārskatos” 2014.-2016.gadam noteiktajā apmērā (izvirzītie uzdevumi/sasniedzamie rezultāti) ir sasniegts pilnā apmērā, visi līdzekļu pieprasījumi tikuši apmaksāti, maksājumi nav apturēti.

Nodrošināta ES fondu jaunā 2014.-2020.gada plānošanas perioda izdevumu sertifikācija – Eiropas Komisijā iesniegti pirmie maksājuma pieteikumi un ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda slēgšana – revīzijas iestādei iesniegti noslēgumu izdevumu deklarāciju projekti.

Stratēģisko uzdevumu sasniegšanu sekmēja:

- 1) uzkrātā pieredze ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācijā;
- 2) pieejamais finansējuma apjoms funkcijas nodrošināšanai;
- 3) personāla resursu nodrošinājums, kompetence, lojalitāte, ieinteresētība, motivācija;
- 4) mūsdienīgi informācijas tehnoloģiju risinājumi, informāciju sistēmu funkcionalitāte, stabilitāte, integritāte un drošums;
- 5) kvalitātes, risku un informācijas drošības vadības sistēmas efektivitāte izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Atsevišķu rezultātu pilnīgu sasniegšanu kavēja:

- 1) detalizētu Eiropas Komisijas vadlīniju trūkums par 2007.-2013.gada slēgšanas procesu;
- 2) novēlota Eiropas Komisijas vadlīniju par atsauktajām, atgūtajām, atgūstamajām un neatgūstamajām summām par pārskatu sagatavošanu apstiprināšana, kas paredzēja izmaiņas rīcībai neatbilstību gadījumā, salīdzinot ar 2007.-2013.gada plānošanas periodu, un līdz ar to radīja nepieciešamību uzlabot arī Kohēzijas politikas fondu Vadības informācijas sistēmas funkcionalitāti. Tomēr minētie faktori kopumā nav kavējuši rezultātu sasniegšanu un Valsts kase ir nodrošinājusi maksājumu pieteikumu un kontu slēgumu iesniegšanu Eiropas Komisijā, jo tika veikta savlaicīga problēmu apzināšana, lai uzsāktu darbu pie informācijas sistēmas funkcionalitātes uzlabošanas.

4. ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācija

ES politiku instrumentu maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācijā noteikto stratēģisko rezultātu izpilde 2014.-2016.gadā:

- 1) Pilnā apmērā apmaksāti sertificētie izdevumi: pilnveidota sertifikācijas iestādes vadības un kontroles sistēma, paredzot, ka 2014.-2020.gada plānošanas perioda izdevumu pārbaude tiek balstīta uz risku izvērtējumu, nodrošinot virskontroli pirmā līmeņa pārbaudēm, tādējādi sniedzot iespēju vērtēt vadības un kontroles sistēmu kopumā, nevis atsevišķus izdevumu attiecināmības nosacījumus.
- 2) Maksājumu sistēma organizēta tā, lai nepieļautu neatbilstoši veiktus izdevumus un novērstu krāpšanas mēģinājumus: saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām ir izstrādāti kvalitātes vadības sistēmu reglamentējošie dokumenti, lai realizētu maksājumu iestādes funkciju izpildi, nodrošinot atbilstošu maksājumu sistēmas darbību. Ir noteikti krāpšanas un korupcijas risku mazināšanai ieviešamie pasākumi sertifikācijas iestādē, uzraudzīta pasākumu izpilde.
- 3) Dokumentu apstrāde nodrošināta termiņā, kas ir īsāks nekā normatīvajos aktos paredzētais: izstrādāti kvalitātes vadības sistēmu reglamentējošie dokumenti, lai nodrošinātu savlaicīgu maksājumu dokumentu apstrādi atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, kā arī nodrošinātu iespēju veikt maksājumu dokumentu apstrādi īsākā termiņā nekā noteikts normatīvajos aktos, ja saņemtie maksājumu dokumenti atbilst noteiktajiem kvalitātes kritērijiem. Apstrādājot maksājumu dokumentus, tiek apzināti iemesli un iespēju robežās mazināti riski, lai novērstu gadījumus, kad maksājumu dokumentu apstrāde nenotiek noteiktajā termiņā.
- 4) Saņemts ārējo auditoru un sadarbības partneru pozitīvs vērtējums par sistēmas funkcionalitāti un drošību, operatīvu maksājumu veikšanu, uzskaiti, savlaicīgu un pietiekamu kontroli un kvalitatīviem pārskati: pārskata periodā gan Eiropas Komisija, gan revīzijas iestāde veica vairākas pārbaudes sertifikācijas iestādē (par iestādes gatavību 2007.-2013. gada slēgšanas procesam, negatīvo summu uzskaites pārbaude, iestādē izveidotās vadības un kontroles sistēmas 2014.-2020.gada plānošanas periodam pārbaude). Pārbauzu rezultātā būtiski trūkumi sertifikācijas iestādes darbībā netika identificēti, secinot, ka sistēma darbojas labi.

Noslēdzoties Valsts kases darbības stratēģijas 2014.-2016.gadam periodam, izvērtējot tās ieviešanas rezultātus, stratēģisko mērķu un uzdevumu sasniegšanas pakāpi, kā arī ievērojot tiesisko regulējumu un faktoros, kas ietekmējuši Valsts kases darbību, Valsts kase jaunajam stratēģiskās plānošanas periodam (2017.-2019.gads) ES politiku instrumentu maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācijas stratēģiskā mērķa sasniegšanai izvirzījusi uzdevumu: organizēt un nodrošināt izdevumu pārskatu pārbaudi atbilstoši piešķirēj institūciju un Latvijas Republikas tiesību aktiem.

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

5.1. Valsts kases finansējums un tā izlietojums

Valsts kases finansējumu veido:

- 1) dotācija no vispārējiem ieņēmumiem;
- 2) maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi:
  - ieņēmumi par valsts aizdevumu apkalpošanu,
  - ieņēmumi par valsts vārdā sniegto galvojumu apkalpošanu.

Valsts kase 2016.gadā īstenojusi šādas pamatbudžeta programmas un apakšprogrammas:

- 1) programmu "Budžeta izpilde un valsts parāda vadība":
  - apakšprogrammu "Budžeta izpilde";
  - apakšprogrammu "Valsts parāda vadība";
- 2) apakšprogrammu "Iemaksas starptautiskajās organizācijās";
- 3) apakšprogrammu "Kompensācijas rehabilitētajiem pilsoņiem";
- 4) programmu "Valsts budžeta aizdevumi un to atmaksāšana";
- 5) apakšprogrammu „Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apgūšanai (2014–2020)“;
- 6) apakšprogrammu „Tehniskā palīdzība Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta apgūšanai“;
- 7) programmu "Dotācija pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam".

Apakšprogrammas "Budžeta izpilde" mērķis ir valsts kopbudžeta izpilde un uzraudzība, kas orientēta uz efektīvu un saimniecisku budžeta izpildes procesa nodrošināšanu un Valsts kases sniegto pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanu atbilstoši labākajai finanšu vadības praksei, organizēt un standartizēt maksājumu iestādes un sertifikācijas iestādes funkciju izpildi tā, lai nodrošinātu piešķirējinstāciju

un Latvijas Republikas normatīvajos aktos iekļauto prasību ievērošanu, savlaicīgu līdzekļu saņemšanu no piešķirējinstācijām un minimizētu pieļaujamo risku neatbilstoši veikto izdevumu iekļaušanai izdevumu deklarācijās un pārskatos. Apakšprogrammas "Valsts parāda vadība" mērķis ir nodrošināt finanšu resursus finansēšanas nepieciešamības segšanai ar izdevīgākiem nosacījumiem, ierobežojot finanšu riskus un ņemot vērā Latvijas valsts makroekonomikas attīstību un finanšu tirgus integrāciju kopējā eirozonas finanšu tirgū, nodrošināt valsts vārdā sniegto galvojumu procesa īstenošanu, nodrošināt finansiāli efektīvu un drošu naudas līdzekļu vadību, ierobežojot un uzraugot finanšu riskus, savlaicīgi un pilnā apmērā nodrošinot naudas līdzekļu pieejamību valsts finansiālo saistību izpildei, kā arī nodrošināt valsts interesēm atbilstošu valsts aizdevumu procesa īstenošanu.

Apakšprogrammas "Iemaksas starptautiskajās organizācijās" mērķis ir nodrošināt Latvijas Republikas saistību izpildi, savlaicīgi un pilnā apmērā veicot ikgadējos dalības maksājumus starptautiskajās finanšu organizācijās, kā arī veicot maksājumus to starptautisko finanšu institūciju kapitālā un/vai rezervēs, kur Latvijas Republika ir kapitāldaļu turētāja, nodrošinot uzņemto saistību izpildi un valstij piederošo kapitāldaļu uzskaiti.

Apakšprogrammas "Kompensācijas rehabilitētajiem pilsoņiem" mērķis ir nodrošināt laiku un pilnā apmērā kompensāciju izmaksu rehabilitētajiem pilsoņiem, pamatojoties uz Valsts kasē iesniegtajiem pašvaldību lēmumiem.

Programmas "Valsts budžeta aizdevumi un to atmaksāšana" mērķis ir veikt valsts budžeta aizdevumu efektīvu izsniegšanu un apkalpošanu.

Apakšprogrammas „Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apgūšanai (2014–2020)“ ietvaros īstenots ERAF tehniskās palīdzības projekts „Tehniskā palīdzība Valsts kases kā sertifikācijas iestādes funkciju nodrošināšanai“.

Projekta mērķis ir, īstenojot darbību „Eiropas Savienības fondu uzraudzība“, nodrošināt efektīvu un kvalitatīvu Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020.gada plānošanas perioda vadības likumā noteikto sertifikācijas iestādes funkciju veikšanu, savukārt, īstenojot darbību „Eiropas Savienības fondu 2007–2013. gada plānošanas perioda pēcvraudzības nodrošināšana“, – nodrošināt kompetencē esošās darbības ES fondu 2007.–2013.gada plānošanas perioda slēgšanai.

Apakšprogrammas „Tehniskā palīdzība Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta apgūšanai“ ietvaros Valsts kase piedalās Finanšu ministrijas tehniskās palīdzības projekta „Tehniskās palīdzības fonds 2011.–2017.gadam“ īstenošanā.

Programma "Dotācija pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam". Programmai plānotie finanšu līdzekļi ir finansējums pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam, lai nodrošinātu likuma „Par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu“ normu izpildi. Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonds īsteno gan ieņēmumu kapacitātes, gan izdevumu nepieciešamības izlīdzināšanu. Dotācija pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam paredzēta, lai nodrošinātu pašvaldībām no fonda izmaksājamo dotāciju apmēru, kuru veido pašvaldību iemaksas fondā un valsts budžeta dotācija. Finansējums paredzēts arī dotācijas pārskaitīšanai pašvaldībām par sociālās aprūpes iestādēs – bērnunamos, veco ļaužu pansionātos un centros – līdz 1998. gada 1.janvārim ievietotām personām, dotācijas pārskaitīšanai pašvaldībām, kurām ir zemākie vērtētie ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju pēc pašvaldību finanšu izlīdzināšanas un dotācijas pārskaitīšanai novadu pašvaldībām, lai nodrošinātu vērtētos ieņēmumus pēc pašvaldību finanšu izlīdzināšanas finanšu nepieciešamības neizlīdzināmās apakšējās robežas 99% līmenī.

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

8.tabula
Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums
(kopsavilkums pa visām programmām, EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	476 217 631	372 179 807	353 679 975
1.1.	dotācijas	472 161 277	368 751 588	349 727 960
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	4 009 554	3 381 419	3 905 215
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	transferti	46 800	46 800	46 800
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	430 718 630	326 908 535	307 907 320
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	430 263 502	326 394 721	307 395 778
2.1.1.	kārtējie izdevumi	8 745 694	11 319 829	9 770 522
2.1.2.	procentu izdevumi	384 856 354	278 340 487	260 992 921
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	52 058	125 426	49 635
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	170 578	129 596	117 906
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	36 438 818	36 479 383	36 464 794
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	455 128	513 814	511 542
3.	Finansiālā bilance	-45 499 001	45 271 272	45 772 655
4.	Finansēšana	-45 499 001	-45 271 272	-45 772 655
4.1.	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	387 298	1 381 253	819 018
4.2.	Akcijas un cita līdzdalība komersantu pašu kapitālā	-45 886 299	-46 652 525	-46 591 673

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

9.tabula
Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums
pamatbudžeta programmai
“Budžeta izpilde un valsts parāda vadība” (EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	393 559 467	288 630 343	270 299 002
1.1.	dotācijas	389 503 113	285 202 124	266 346 987
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	4 009 554	3 381 419	3 905 215
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	transferti	46 800	46 800	46 800
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	393 946 765	290 011 596	271 118 020
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	393 491 637	289 497 782	270 606 478
2.1.1.	kārtējie izdevumi	8 635 283	11 157 295	9 613 557
2.1.2.	procentu izdevumi	384 856 354	278 340 487	260 992 921
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	455 128	513 814	511 542
3.	Finansiālā bilance	-387 298	-1 381 253	-819 018
4.	Finansēšana	387 298	1 381 253	819 018
4.1.	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	387 298	1 381 253	819 018

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

10.tabula
Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums
pamatbudžeta apakšprogrammai
"Budžeta izpilde" (EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	6 254 969	5 926 319	6 449 087
1.1.	dotācijas	2 245 415	2 544 900	2 543 872
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	4 009 554	3 381 419	3 905 215
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	transferti	-	-	-
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	6 642 267	7 307 572	7 268 105
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	6 187 139	6 793 758	6 756 563
2.1.1.	kārtējie izdevumi	6 187 139	6 793 758	6 756 563
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	455 128	513 814	511 542
3.	Finansiālā bilance	-387 298	-1 381 253	-819 018
4.	Finansēšana	387 298	1 381 253	819 018
4.1.	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	387 298	1 381 253	819 018

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

11.tabula
Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums
pamatbudžeta apakšprogrammai
"Valsts parāda vadība" (EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	387 304 498	282 704 024	263 849 915
1.1.	dotācijas	387 257 698	282 657 224	263 803 115
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	transferti	46 800	46 800	46 800
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	387 304 498	282 704 024	263 849 915
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	387 304 498	282 704 024	263 849 915
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 448 144	4 363 537	2 856 994
2.1.2.	procentu izdevumi	384 856 354	278 340 487	260 992 921
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

12.tabula
Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums
pamatbudžeta apakšprogrammai
"Iemaksas starptautiskajās organizācijās" (EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	46 006 877	46 782 121	46 709 579
1.1.	dotācijas	46 006 877	46 782 121	46 709 579
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	transferti	-	-	-
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	120 578	129 596	117 906
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	120 578	129 596	117 906
2.1.1.	kārtējie izdevumi	-	-	-
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	120 578	129 596	117 906
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-
3.	Finansiālā bilance	45 886 299	46 652 525	46 591 673
4.	Finansēšana	-45 886 299	-46 652 525	-46 591 673
4.1.	Akcijas un cita līdzdalība komersantu pašu kapitālā	-45 886 299	-46 652 525	-46 591 673

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

13.tabula
Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums
pamatbudžeta apakšprogrammai
"Kompensācijas rehabilitētajiem pilsoņiem" (EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	52 058	125 426	49 635
1.1.	dotācijas	52 058	125 426	49 635
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	transferti	-	-	-
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	52 058	125 426	49 635
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	52 058	125 426	49 635
2.1.1.	kārtējie izdevumi	-	-	-
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	52 058	125 426	49 635
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

14.tabula
Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums
pamatbudžeta programmai
"Dotācija pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam" (EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	36 438 818	36 479 383	36 464 794
1.1.	dotācijas	36 438 818	36 479 383	36 464 794
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	transferti	-	-	-
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	36 438 818	36 479 383	36 464 794
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	36 438 818	36 479 383	36 464 794
2.1.1.	kārtējie izdevumi	-	-	-
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	36 438 818	36 479 383	36 464 794
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

15.tabula
Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums
pamatbudžeta apakšprogrammai
"Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF)
apgūšanai (2014-2020)" (EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	-	146 334	141 068
1.1.	dotācijas	-	146 334	141 068
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	transferti	-	-	-
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	-	146 334	141 068
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	146 334	141 068
2.1.1.	kārtējie izdevumi	-	146 334	141 068
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

16.tabula
 Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums
 pamatbudžeta apakšprogrammai
 "Tehniskā palīdzība ERAF, ESF, KF apgūšanai
 (2007–2013)" (EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	998 789	-	-
1.1.	dotācijas	98 789	-	-
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	transferti	-	-	-
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	98 789	-	-
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	98 789	-	-
2.1.1.	kārtējie izdevumi	98 789	-	-
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

17.tabula
Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums
pamatbudžeta apakšprogrammai
"Tehniskā palīdzība Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un
Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta apgūšanai" (EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	11 622	16 200	15 897
1.1.	dotācijas	11 622	16 200	15 897
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	transferti	-	-	-
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	11 622	16 200	15 897
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	11 622	16 200	15 897
2.1.1.	kārtējie izdevumi	11 622	16 200	15 897
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

18.tabula
 Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums
 pamatbudžeta programmai
 "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums" (EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	50 000	-	-
1.1.	dotācijas	50 000	-	-
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	transferti	-	-	-
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	50 000	-	-
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	50 000	-	-
2.1.1.	kārtējie izdevumi	-	-	-
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	50 000	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

Valsts iepirkumi

Valsts kasē iepirkumus veic saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu, piemērojot atklātu konkursu, sarunu procedūru, iepirkumu procedūru saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 8.panta septīto daļu un iepirkumu procedūru saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 8.² pantu. Iepirkuma veikšanai Valsts kases pārvaldnieks ar rīkojumu izveido iepirkuma komisiju, kura ir kompetenta tā iepirkuma jomā, par kuru slēdz līgumu. Iepirkumus reģistrē un līgumu izpildi kontrolē Centralizētajā resursu vadības sistēmā Horizon. 2016. gadā Valsts kase veica 11 iepirkumus (neskaitot iepirkumus līdz 4000 euro) un noslēdza līgumus par 1 282 727 euro bez PVN.

Valsts kases darbība 2016.gadā

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

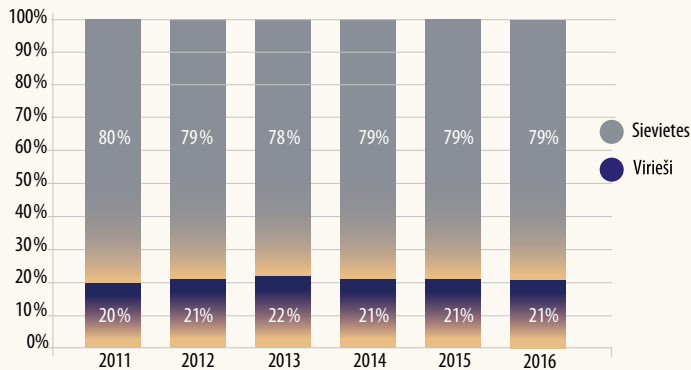
5.2. Personāls un personāla vadība

Valsts kasē 2016.gadā bija 191 amata vieta, t.sk. 175 ierēdņu amati un 16 – darbinieku. Vidējais nodarbināto skaits, ieskaitot ilgstošā prombūtnē esošos ierēdņus un darbiniekus, 2016.gadā bija – 195, t.sk. 179 ierēdņi un 16 darbinieki.

Valsts kases personāla procentuālie rādītāji pēc vecuma un dzimuma 2016.gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, nav būtiski mainījušies (sk. 21. un 22.attēlu).

21.attēls.

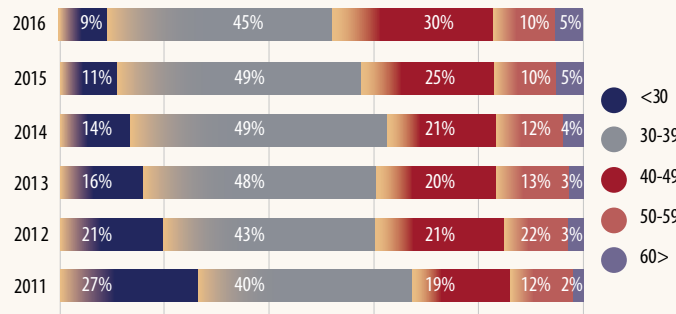
Valsts kases personāla sadalījums pēc dzimuma (2011.–2016.gads) (%)

Valsts kase apvieno sevī gan valsts pārvaldes iestādes, gan banku sektora darbam raksturīgās funkcijas ar dinamisku un jauniem izaicinājumiem piesātinātu darba vidi. Valsts kasi raksturo zema personāla mainība un augsts darba stāžs, kas liecina par darbinieku lojalitāti Valsts kasei kā darba vietai. 2016.gadā personāla procentuālā mainība bija 5% no faktiski strādājošiem darbiniekiem un, salīdzinot ar 2015.gadu, nav mainījies (sk. 23.attēlu).

22.attēls.

Valsts kases personāla sadalījums pēc vecuma (2011.–2016.gads) (%)

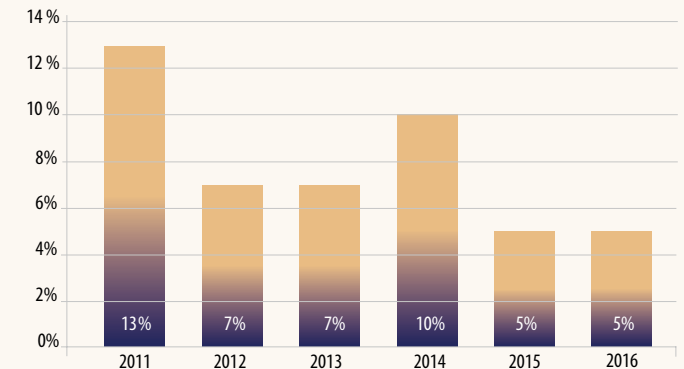

Valsts kases lielākā vērtība ir augsti izglītots un profesionāls personāls. 98% strādājošo ir augstākā izglītība (t.sk. 54% no tiem – maģistra grāds). Lai nodrošinātu profesionāla personāla piesaisti, Valsts kase sadarbojas ar augstākajām mācību iestādēm un personāla atlases uzņēmumu. Profesionāla un objektīva personāla atlases procesa nodrošināšanai izveido konkursa komisiju, kura vairākās kārtās, izmantojot strukturētus kritērijus pretendentu vērtēšanai (punktu sistēmā), organizēot praktiskos pārbaudes uzdevumus un pārrunas, atlasa piemērotākos pretendentes. Pārskata gadā valsts civildienesta vai darba tiesiskās attiecības ar Valsts kasi nodibināja 19 speciālisti.

Mācību vajadzības izvērtē un nosaka, ņemot vērā iestādes stratēģisko virzību, strukturēvību funkcijas u.c. kritērijus, kas pamato mācību nepieciešamību efektīvai darba uzdevumu izpildei, apstiprinot kārtējā gada Mācību plānu. Mācību procesa organizēšanā Valsts kase turpina meklēt labākos risinājumus nodarbināto profesionālās attīstības un kompetences paaugstināšanai, organizējot gan lielākām Valsts kases darbinieku grupām pielāgotas mācības, gan nodrošinot individuālas mācību iespējas.

23.attēls.

Personāla mainība (2011.–2016.gads) (%)

Līdzīgi kā iepriekšējos gados aktuālas bija arī darbinieku pašu organizētās mācības kolēģiem: par informācijas drošības vadību, Microsoft Outlook kalendāra iespējām un priekšrocībām, projektu vadības pilnveidošanu (Microsoft Project iesācējiem un ekspertiem), gada pārskatu un finanšu informācijas sagatavošanu, kā arī, pieaicinot speciālistus, organizētas korporatīvās mācības visiem darbiniekiem par lietišķo etiķeti, informācijas drošību. Tāpat organizētas korporatīvās mācības par efektīvu komunikāciju ar klientu pa telefonu, efektīvu rakstisko e-komunikāciju, lietišķo rakstu valodu un rakstisko saziņu valsts pārvaldē, kvalitātes vadības standartu ISO 9001:2015 izmaiņu skaidrojumu. Jauno darbinieku dienās darbinieki iepazīstas ar Valsts kases funkcijām, stratēģisko virzību, risku vadības un informācijas drošības politiku u.c. darbam nepieciešamo informāciju.

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

5.3. Kvalitātes, risku un informācijas drošības pārvaldība

Valsts kases kvalitātes vadības sistēma kopš 2006.gada ir sertificēta atbilstoši starptautiskā standarta ISO 9001 "Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības" prasībām. Šo gadu laikā ir ieviesta un efektīvi uzturēta Valsts kases procesu vadība un uzraudzība, iestādes mērķu plānošana un sasniegšana, ārējo un iekšējo faktoru ietekmes pārraudzība, risku vadība, komunikācijas procesu organizētība, ieinteresēto pušu apzināšana un to prasību iekļaušana iestādes darbības procesos, kā arī darbinieku profesionalitāte, iesaiste un informētība par vadības lēmumiem.

Būtiska Valsts kases vadības procesu sastāvdaļa ir risku vadība, kas sekmē Valsts kases mērķu sasniegšanu un efektīvu procesu un projektu pārvaldību. Risku vadība Valsts kasē ir vērsta uz risku apzināšanu un samazināšanu līdz pieņemamam līmenim, potenciālo iespēju izmantošanu un labas pārvaldības principu ievērošanas sekmēšanu.

Lai nodrošināt augstu Valsts kases sniegto pakalpojumu kvalitāti un drošību, īpašu uzmanību pievēršot informācijas apstrādes sistēmu darbības stabilitātei un uzticamībai, kopš 2014.gada, kā viena no Valsts kases izvirzītajām prioritātēm ir noteikta informācijas drošības pārvaldība. 2016.gada sākumā, sekmīgi noslēdzoties Valsts kases informācijas drošības pārvaldības sistēmas uzraudzības auditam, Valsts

kase sertificēta atbilstoši jaunā starptautiskā standarta LVS ISO/IEC 27001:2013 "Informācijas tehnoloģijas. Drošības paņēmieni, Informācijas drošības pārvaldības sistēmas. Prasības" prasībām.

2017.gada februārī Valsts kases kvalitātes vadības un informācijas drošības pārvaldības sistēmas auditētas vienotas integrētās vadības sistēmas ietvaros, un īpaši atzinīgi novērtēta to integritāte un labā pārvaldība. Pirmo reizi vērtēts un sekmīgi sertificēts atbilstoši starptautiski atzītām kvalitātes un informācijas drošības prasībām arī Valsts kases sniegtais grāmatvedības uzskaites pakalpojums un tā attīstīšana, pielietojot projektu vadības metodes. Auditori īpaši uzsvēra profesionālo projektu vadību, uzskatāmu, uz risku vadību balstītu procesu pieeju, pārskatāmu un efektīvu organizētu informācijas tehnoloģiju pārvaldību. Atzinīgi novērtētas izmantotās metodes klientu apmierinātības uzlabošanai un rezultātu izvērtēšanai.

Valsts kasē ir sertificētas visas pamatdarbības jomas: Valsts budžeta izpilde, Valsts parāda vadība, Naudas līdzekļu un valsts aizdevumu vadība, ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības maksājumu un sertifikācijas iestādes funkciju realizācija un Grāmatvedības uzskaites pakalpojums.

5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība

5.4. Iekšējās kontroles sistēma

Valsts kases iekšējās kontroles sistēma ir izveidota, pamatojoties uz visaptverošiem iekšējās kontroles sistēmas pamatelementiem: kontroles vidi, darba izpildes novērtējumu, risku vadību, kontroles aktivitātēm, uzraudzību, efektīvu informācijas apriti un savstarpēju komunikāciju.

Kontroles vides kultūru Valsts kase ir izveidojusi, nodrošinot darbības atbilstību kvalitātes vadības sistēmai un ētikas kodeksam, veicinot darbinieku iesaisti šanos iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanā. Valsts kasē ir ieviesta tāda organizatoriskā struktūra, kas skaidri nosaka atbildību, pilnvaras, pienākumu sadali un atskaitīšanās kārtību.

Valsts kasē risku vadība un kvalitātes vadība ir integrētas ikdienas darbībās un projektu vadībā, kas virza Valsts kases kontroles aktivitātes no korektīvām uz preventīvām. Valsts kases procesi un to īstenošanā realizējamās kontroles ir noteiktas iekšējās kvalitātes vadības sistēmu reglamentējošos dokumentos.

Iekšējās kontroles sistēmas uzraudzību Valsts kase veic, pielietojot procesu vadības pieeju, mērot procesu darbības kvalitātes kritērijus, izmantojot stratēģiskās vadības procesu, analizējot Valsts kases darbības rezultātus, veicot iekšējos auditus, ieviešot auditu un citu novērtējumu rezultātā sniegtos ieteikumus iekšējās kontroles sistēmas darbības pilnveidošanai.

2016.gadā veiktie iekšējie auditu, kā arī auditu ieteikumu ieviešanas gaita liecināja, ka Valsts kases iekšējā kontroles sistēma darbojas labi un kopumā novērtētās kontroles ir atbilstošas, pietiekamas un efektīvas, kas sniedz pietiekamu pārliecību, ka Valsts kases riski tiek vadīti un iestādes mērķi tiek sasniegti.

Iekšējās kontroles sistēma palīdz nodrošināt iestādes izvirzīto uzdevumu izpildi atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem un saskaņā ar ārējos un iekšējos normatīvajos aktos un dokumentos noteiktajām prasībām.

Valsts kase pastāvīgi pilnveido procesus, ņemot vērā labākās prakses piemērus un finanšu sektora organizāciju pieredzi.

Valsts kases darbība 2016.gadā

Komunikācija ar sabiedrību

Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Valsts kases komunikācijas virsmērķis ir veidot un uzturēt pozitīvu un Valsts kases virsmērķim atbilstošu Valsts kases tēlu ārējā un iekšējā vidē, īstenojot mērķtiecīgu, saprotamu un koordinētu komunikācijas pasākumu kopumu.

Ņemot vērā Valsts kasei deleģētās funkcijas, Valsts kases komunikācija galvenokārt ir vērsta uz starpiestāžu pakalpojumu sniegšanu, klientu un citu ieinteresēto pušu³⁰ informēšanu, kā arī mērķtiecīgu investoru attiecību vadību – informācijas sniegšanu ārvalstu un starptautiskajām finanšu institūcijām, kredītreitinga aģentūrām un investoriem, kuri izmanto Valsts kases sniegto informāciju par valsts parāda vadību, rezultatīvajiem rādītājiem un nākotnes tendencēm un aktualitātēm Latvijas finanšu sektorā.

Valsts kases komunikācijas procesus būtiski ietekmē valsts sociālpolitiskie un ekonomiskie apstākļi: Valsts kase turpina būt notikumu epicentrā, aktuāla ir plašsaziņas līdzekļu un sabiedrības interese par Valsts kases darbu, funkcijām un atbildību. Valsts kase regulāri informē par tās kompetencē esošajiem jautājumiem: sagatavo un izplata preses relīzes, sniedz intervijas un atbild uz plašsaziņas līdzekļu interesējošiem jautājumiem.

Atbilstoši Valsts kases komunikācijas stratēģijai 2014.–2016.gadam, lai nodrošinātu operatīvas un sekmīgas darbības plānojumu, radītu un uzturētu Valsts kasē labvēlīgu

iekšējo komunikācijas sadarbības vidi un ar papildu aktivitātēm ārējā komunikācijā attīstītu Valsts kases tēlu, izstrādāts un izpildīts Valsts kases 2016.gada komunikācijas plāns.

Valsts kases tīmekļa vietnē www.kase.gov.lv pieejama informācija par iestādi un tās funkcijām. Mājaslapā regulāri tiek ievietota un atjaunota informācija par Valsts kases aktualitātēm, nodrošināta iespēja elektroniski uzdot jautājumus, kā arī iesniegt iesniegumu. Tīmekļa vietnes apmeklētājiem tā ir iespēja saņemt operatīvu atbildi uz savu jautājumu, bet Valsts kasei – iespēja iepazīties ar klientus un ieinteresētās puses interesējošiem jautājumiem, nepieciešamības gadījumā sagatavojot plašāku informāciju ievietošanai gan tīmekļa vietnē, gan izplatīšanai klientiem un ieinteresētajām pusēm, kā arī identificēt un novērst potenciālās problēmas. Lai aktīvāk veidotu divvirzienu komunikāciju ar iedzīvotājiem, sadarbības partneriem un citām ieinteresētajām pusēm, tādējādi veicinot izpratni par Valsts kases kompetences jomām, Valsts kase komunicē arī sociālo mediju vietnes *Twitter* profilā.

Radot drošu ieguldīšanas iespēju Latvijas iedzīvotājiem – krājobligācijas, kuru būtība ir nodrošināt iespēju ikvienam Latvijas iedzīvotājam iegādāties valsts vērtspapīrus, tādējādi savu naudu uz laiku uzticot valstij, to iegādei izveidota tīmekļa vietne www.krajobligacijas.lv, kurā pieejama visa krājobligāciju iegādei nepieciešamā informācija un skaidrojumi.

Pasākumi sabiedrības viedokļa izziņošanai par apmierinātību ar Valsts kases darba kvalitāti un to rezultāti

Valsts kases pakalpojumu sniegšanā svarīga ir to saprotamība, operatīvitate, ērtība un vienkāršība, kā arī plānotas un koordinētas komunikācijas nodrošināšana. To panāk, analizējot klientu vajadzības un ieinteresēto pušu prasības, izmantojot mūsdienīgas informācijas un tehnoloģiju sniegtās iespējas, uz klientu orientētus apkalpošanas principus.

Lai nodrošinātu vienotu principu ievērošanu valsts un pašvaldību budžeta iestāžu finanšu uzskaitē un pārskatu sagatavošanā, kas ietver gan grozījumus normatīvajos aktos, gan detalizētus skaidrojumus, un tādējādi sniegtu patiesu, salīdzināmu un saprotamu informāciju saimnieciskajā gada pārskatā, Valsts kase arī 2016.gadā rīkoja informatīvos seminārus pārskatu sagatavotājiem. 89,9% Valsts kases informatīvo semināru apmeklētāju atzina, ka pozitīvi novērtē iespēju šādi saņemt skaidrojošo informāciju.

2016.gada martā Valsts kase organizēja aptauju par sniegtā grāmatvedības uzskaites pakalpojuma kvalitāti, saņemot tikai pozitīvu klientu novērtējumu un pārliecību, ka pakalpojums būtiski ietaupa klientu laiku iestādes pamatfunkciju nodrošināšanai, atslogojot tās no pamatdarbībai neraksturīgu atbalsta funkciju veikšanas un tādējādi nodrošinot iespēju maksimāli efektīvi izmantot budžeta finanšu un iestāžu personāla resursus. Aptaujā klienti uzvēra arī augsto Valsts kases grāmatvežu profesionalitāti un kompetenci.

Valsts kase pateicas klientiem par viņu sniegto viedokli, kas Valsts kasei ir ļoti būtisks. Aptaujas rezultāti tiek izmantoti, lai arī turpmāk attīstītu un pilnveidotu kvalitatīvus un daudzveidīgus pakalpojumus atbilstoši labas pārvaldības un klientu apkalpošanas standartiem.

³⁰ Persona vai personu grupa, kas tieši vai netieši var ietekmēt vai var tikt ietekmēta Valsts kases lēmuma vai rīcības rezultātā.

Valsts kases darbība 2016.gadā

Valsts kases 2017.gada attīstības prioritātes

- 1) Ieviest grāmatvedības uzskaites centralizācijas pakalpojumu un personālvadības tehnisko risinājumu pilotprojektā iesaistītajām iestādēm atbilstoši vienotiem uzskaites pamatprincipiem, optimizējot finanšu informācijas tehnoloģiju un cilvēkresursu izmantošanu.
- 2) Turpināt jaunās politikas iniciatīvas „Latvijas publiskā sektora grāmatvedības vadlīnijas un to piemērošanas rokasgrāmatas izstrāde (2015.-2018.gads)” ieviešanu, lai nodrošinātu Latvijas publiskā sektora grāmatvedības uzskaites un pārskatu sagatavošanas prasību harmonizēšanu ar Starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības uzskaites standartiem.
- 3) Realizēt Finanšu ministrijas projektā par uzkrāšanas principa ieviešanu nodokļu uzskaitē deleģētos uzdevumus uzskaites un finanšu pārskatu jomā, kā arī vienotā nodokļu konta ieviešanā.
- 4) Ieviest valsts vērtspapīru tirgus attīstības pasākumus vidējā termiņā.
- 5) Pilnveidot valsts aizdevumu izsniegšanas un apkalpošanas politiku.

